JERONIMSKO SVIJETLO POŠTARINA PLAĆENA U GOTO

4

Dr MAKSIMILIJAN LACH

ŽIVOT SVETACA

ZA SVAKI DAN U TRAVNJU

D[R] MAKSIMILIJAN LACH

ŽIVOTI SVETACA

ZA SVAKI DAN

Za mjesec travanj

IZDALO
HRVATSKO KNJIŽEVNO DRUŽTVO SV. JERONIMA
U ZAGREBU

JERONIMSKO IZDANJE 661.

S odobrenjem duhovne oblasti zagrebačke nadbiskupije br. 3574. od 18. travnja 1941.

Tiskanje i razpačavanje dopušteno odlukom Državnog izvještajnog i promičbenog ureda od 9. VII. 41. broj 441-41.

TISAK NARODNE TISKARE U ZAGREBU

SVETI HUGON

Hugon se rodio godine 1053. u Francuzkoj od otca, koji je, premda vojnik, obilovao mnogim krepostima, naročito ljubavlju k istini i čistoći. Mladi Hugon prionu svojski za nauk, a prirođena ga stidljivost čuvala od mnogih nedopuštenih stvari. Svršivši škole postade kanonik u Valensu. Godine 1080. sazvao je papinski poslanik crkvenu skupštinu u gradu Avignonu. U to dođu kanonici iz Grenoblea i zatraže Hugona sebi za biskupa. Papinski poslanik pristane na to, ali mladi Hugon reče, da nije vriedan onolike časti, no napokon ipak prihvati izbor i pođe u Rim na posvećenje.

Sv. Hugon vrativši se u Grenoble nađe biskupiju u vrlo jadnom stanju. Sv. biskup se revno prihvatio apostolskoga zvanja, da izkorieni zlo u biskupiji: propoviedao je rieč Božju, obilazio svoje ovce, bdio, molio se Bogu, postio, da se umilostivi Bog. I dobri je Bog spustio na rad sv. biskupa rosu nebeske milosti, i za dvie godine makoše se stvari na bolje.

Ali srdcu sv. Hugona nije godila biskupska služba, te ode u redovnike, benediktince, ali se za godinu dana na nalog papin vrati na biskupsku stolicu. Sada je još neumornije produžio apostolsko djelovanje: bez prestanka je navješćivao rieč Božju, kod svakoga posla bio je prvi, najveće bi neprijatelje znao pomiriti, s grešnicima bi plakao u izpovjedaonici, ubogima bi dao čestoput sve, što je imao.

Kao što je sv. Hugon bio uzorom u biskupskoj službi, tako je i u svome domu bio ogledalo kršćanskih kreposti. Bio je vrlo ponizan i držao sebe velikim grješnikom, kojemu je potrebna oštra pokora. Na svoje oči tako je pazio, da nije u svojoj biskupiji poznavao u lice ni jedne ženske osobe do svoje majke, koju je pazio sinovljom ljubavlju. Čvrsto je obuzdavao također svoje uši i jezik govoreći, da je svakomu svojih grieha dosta, pa ne treba, da još slušajući tuđe griehe dušu griešiš, ili pripoviedajući pogreške drugih ljudi jezik okalja.

Mnogim nespavanjem, postom i trapljenjem tiela dobavi se sv. Hugon bolesti u glavi i želudcu, a i stara ga napast ne ostavi. Dvaput je molio papu, da ga rieši biskupske službe, ali ga papa tješio i nagovarao, da pretrpi sve, jer će svetim primjerom više koristiti podložnom puku, nego koji drugi, makar jak i zdrav.

Kad je sv. Hugon ostario i smrtno se razbolio, prestala je u njemu ona đavolska napast tako, da je u podpunom miru mogao dušu svoju navraćati k Bogu. U njegovoj posljednjoj bolesti pokazalo se, koliko je bio krepostan, koliko je istinito štovao Boga i kolikom je ljubavlju svega vieka svoga branio istinu i pravdu. Od ljute boli izgubi posve pamćenje, ali samo za stvari svjetovne. Kad bi što trebao, nikad ne bi zapoviedao, nego bi vazda molio. Ali uza sve nastojanje oko svetosti nije se Hugon uzdao u sebe, niti je mislio, da je dosta savršen, nego je još druge prosio, da se za nj Bogu mole. Pa kad su ga pitali, šta bi mu od Boga prosili, odgovori svetac: »Da Bog u meni ugasi ljubav svjetovnu, a užeže svoju ljubav«.

Godine 1132. na prvi dan travnja, blaženi Hugon se preseli ka Gospodinu.

*

Bog je dobar i vjeran te ne ostavlja nikoga, a najmanje onoga, tko mu je godine i godine vjerno služio.

SVETI FRANJO PAULSKI

Divan je Bog u svetcima svojima, pa kao što se zviezda od zviezde razlikuje u sjajnosti, tako se i svetac razlikuje od svetca u kreposti i milosti od Boga danoj.

Franjo se rodio g. 1416. u Kalabriji, u mjestu Pauli. Roditelji su mu bili siromasi. Nemajući više godina od srdca poroda, molitvom su pribjegavali k Bogu i sv. Franji Asižkomu, i Bog usliši njihovu molitvu, pa ih nadari liepim i zdravim sinčićem.

Kad je Franji bilo 13 godina, ode k franjevcima u gradu Santo Marku, gdje je proboravio godinu dana i premda nije bio zavjetom vezan, ipak je podpuno obdržavao redovnička pravila.

Poslije godinu dana ode s roditeljima na proštenje u Asiz i u Rim, a došavši kući, imajući tek petnaest godina, skloni se u samoću. Kako su ga ljudi ondje smetali, otiđe dalje k moru. Tu je spavao na tlima i hranio se travom i korienjem, što bi sabrao u polju i šumi. Kad su Franji dolazili i drugi ljudi, da budu njegovi učenici, sagradi on crkvu i samostan, te sastavi redovnička pravila. Temelj je tim pravilima ljubav k bližnjemu, pokora i poniznost. Poniznost je bila glavna krepost sv. Franje, ona je obasjala sve njegove vrline blagim svietlom. Misao o čovječjem ništavilu vazda mu je bila na umu, i pun Duha Božjega vidio je na sebi tek pogrješke i slabosti. Stari kršćanski post je Franjo uvelike cienio znajući, da bez posta nema pravog savršenstva.

Gospodin je obilato nadario vjernoga slugu svojega vrhunaravnim darovima proročtva i čudotvorstva. Sv. Franji kao da se priroda pokoravala: on je molitvom svojom vraćao sliepima vid, niemima govor, bolestnima zdravlje. Kamo bi god došao, svagdje bi ostavio tragova svoje ljubavi.

Čudesa, koja je Bog tvorio preko svojega sluge Franje, razglase se na daleko i široko. Papa Pavao II. pošalje g. 1469. k Franji jednoga svoga komornika, koji je ostao zadivljen riečima i pojavom svetčevom. God. 1482.

pošao je Franjo u Francuzku, gdje je ostao sve do svoje smrti.

U 91. godini života obuze Franju groznica i on se razveseli, što će se naskoro sjediniti s Bogom; skupi oko sebe još jednom svoje učenike, preporuči im da ljube Boga, da se ljube među sobom i da vjerno izvršuju pravila svojega reda. Tada se izpovjedi i primi svetu pričest, a sjutradan 2. IV. 1508. anđeli odpratiše dušu njegovu k Bogu.

*

Sveti je Franjo četvrtim zavjetom obvezao braću svojega reda, da onako oštro poste, kao što su stari kršćani postili u korizmeno vrieme. A oni su postili tako, da ne bi cieli dan ništa jeli sve do zalazka sunca, a tek onda bi se malo okriepili nemrsnim jelom. Sada je zapovied o postu mnogo blaža, jedno zbog mlitavosti kršćana, a drugo zbog izmienjenih gospodarskih prilika u svietu. Post je posvetio sam Spasitelj svojim primjerom postivši četrdeset dana i četrdeset noći prije nego je započeo svoje javno djelovanje. Svrha je postu krotiti tielo i pripraviti duh na molitvu i razmatranje. Od razborita posta ne će nitko oboljeti. Duh Sveti kaže: »Koji je uzdržljiv, produžuje život«. Tko uobće obuzdava pohlepu za užitkom može se nadati dugu životu. U vrieme posta ne će se pravi kršćanin zadovoljiti samo uzdržavanjem od hrane, nego će nastojati, da i drugim raznovrstnim trapnjama i odricanjem zadovolji pravdi Božjoj za svoje griehe.

*

Bože, koji uzvisuješ ponizne, daj nam po zagovoru blaženoga Franje postići onu plaću, koju si obećao poniznima. Amen.

SVETI RIKARD

Rikard se rodio god. 1197. u Englezkoj. Od malena se klonio dječjih igara i zabava i pokazivao se u svemu blag i ponizan. Kad su mu umrli roditelji, brat ga je tako zamilovao, da mu je pismeno predao svu svoju baštinu. Rikardovi prijatelji su gledali, da ga čestito ožene, ali on nije imao nikakve volje za to, te je ostavio dom i djevojku i sve prijatelje i pošao na visoke škole. Revno je učio i malo mario za jelo. Znao je pripoviedati, kako je s dvojicom đaka stanovao u jednoj sobi, i sva trojica imala su samo jednu kabanicu i spavala na podu. Kad bi jedan od njih u kabanici otišao u školu, druga dvojica ostala bi kod kuće, i tako bi se izmjenjivali.

Svršivši škole postao je učiteljem u Oxfordu. Tu je nastojao, da drugima preda, što je sam prije skupio. Njegova želja za znanjem odvede ga napokon u Italiju, u Bolognu, da uči rimsko i crkveno pravo. Nakon sedam godina vrati se u Oxford, gdje je postao sveučilištni kancelar, a potom kancelar nadbiskupa kanterbyriskoga sv. Edmunda. Kad je sv. Edmund umro, primio je Rikard svećenički red, i preuzeo upravu malene župe, te se svim žarom predao novom zvanju. Štovan i ljubljen od svih ništa drugo ne želi, nego da dane vieka svoga završi među njima, kao otac među svojom djecom.

No promisao Božji izvede Rikarda iz njegova skrovišta na veliko svietlo: novi nadbiskup pozove ga opet za kancelara. Kad je umro biskup u Chichesteru, na njegovo mjesto bude izabran biskupom Rikard. Kralj Henrik ljutit s toga događaja zatvori pred Rikardom biskupske dvore i otme mu sva biskupska dobra. Rikard ode u Rim, gdje ga papa potvrdi i sam posveti za biskupa. Vrativši se u Englezku, uzme upravljati biskupijom, ali je morao dvie godine prebivati pod tuđim krovom i jesti kod tuđega stola. Napokon mu kralj preda biskupska dobra. Rikard se odievao sasvim jednostavno, bio je stalan i strpljiv u nesreći, ljubazan podložnicima, revan u molitvi, dobar svima, pa i neprijateljima, ali oštar prema zlobnim grješnicima. Bio je neumoran u

propoviedanju rieči Božje i u naučavanju kršćanskoga nauka. Kako je bio propovjednik na glasu, pozove ga rimski papa, neka u Englezkoj propovieda križarski rat za pomoć Svetoj Zemlji. Propoviedajući došao je u grad Dower, gdje je posvetio crkvu na čast sv. Edmundu. Tu se razbolio i odmah se stao pripravljati na smrt. Prijateljima je prorekao čas, kad će umrieti. Kad se taj čas približio, uzme Rikard razpeće u ruke, zagrli ga, izljubi Isusove rane i reče: »Hvala Ti, Gospodine Isuse Kriste, za sva dobra, koja si mi učinio. Hvala Ti za muku i sramotu, što si je za me podnio. Ti znaš, Gospodine, da sam pripravan sve muke i sramote i smrt za Tebe podnieti. Smiluj mi se, jer Tebi preporučujem dušu svoju. Marijo, Majko Milosrđa, brani nas od neprijatelja i na času smrti sačuvaj!« Ovako govoreći preda Rikard dušu svome Stvoritelju dne 3. travnja 1253.

*

Sveti je Rikard mnogo učio i skupio golemo znanje. Od tebe se, dragi čitatelju, ne traži da polaziš najviše škole i tamo sabireš veliko znanje. Od tebe se traži, da rieč Božju ne prezireš, nego da je drage volje slušaš i prihvaćaš. Je si li ti ikada vidio, da lastavičice u gniezdu preziru hranu, što im donese stara lastavica? A ipak se nađe na stotine ljudi, koji ne će primiti duhovne hrane, što im nudi sveta Crkva za njihove biedne duše. Nije mnogo, kad se od tebe traži, da onako spremno prihvaćaš rieč Božju, kako ju je prihvaćao i ljubio sv. Rikard. Svake nedjelje govori ti Crkva preko svećenika rieči Božje; možda imaš često prilike čitati pobožne knjige. Gledaj, da se dobro okoristiš ovim liepim prilikama! Slušaj, čitaj, razmišljaj i razgovaraj s dobrim kršćanima o divnim Božjim djelima. Budi u tom marljiv za svoje dobro, jer ti je kršćanski nauk tako potreban za sretan život, kao što je djetetu potrebno materinje mlieko za tjelesni život.

SVETI IZIDOR SEVILJSKI

Pripovieda se, dok je Izidor bio još maleno diete, da su mu jednom zgodom pčele doletjele na lice i na njegova usta ulazile i izlazile, kao u košnici. To je bio kao neki znak, da će iz njegovih usta nebrojeni ljudi dobivati sladku hranu nebeskoga nauka.

Izidoru su rano umrli roditelji, pa ga njegov brat, sv. Leandar, seviljski biskup, uzeo odgajati. Brat ga nagonio ka knjizi, ali se njemu knjiga činila nekako suhoparna, i dječak bojeći se kazne pobjegne iz Sevilje. Na putu dođe do bunara i tu vidje tvrd kamen na više mjesta izduben. Sada se dječak zamisli: kad se tvrdi kamen čestim kapanjem meke vode izdube, koliko više može čovjek, po milosti Božjoj i marljivim učenjem, doći do velika znanja! Ovim razmišljanjem obodren nastavi Izidor svoje nauke.

Svojom velikom marljivošću postao je učenjak, te je znanjem pretekao sve ljude svojega doba.

Još kao mladić Izidor je neustrašivo suzbijao arijevsko krivovjerje. Kad mu je brat oko god. 600 umro, bude on, protiv svoje volje, uzvišen na biskupsku stolicu. Kao biskup mnogo se trudio za čistoću vjere i napredak kršćanskoga života. Prije svega brinuo se za svećenički stalež. Pozivao bi k sebi svećenike iz bliza i iz daleka, da ih što bolje pouči u duhovnim znanostima. Svećenici su dolazili i ne zvani, ne samo da ga slušaju, nego da ga i vide kao draga otca. Zato je izvan grada Sevilje sagradio prekrasan samostan, u kojemu je on sam i drugi odabrani učenjaci naučavao svećenike i one, koji su se pripravljali za svećenički stalež. I druge je samostane sagradio sv. Izidor i brinuo se, da se u njima provodi pravi duhovni život na dobro kršćanskoga naroda.

Svetom Izidoru nije bilo dosta širiti kraljevstvo Božje u svojoj biskupiji; kamo nije mogao dospjeti sam, gledao je dobro tvoriti preko pisama i poslanika.

Za vrieme sv. Izidora održani su u Španjolskoj mnogi crkveni sabori, kojima je on bio duša.

Prije smrti je sveti Izidor, premda bolestan, šest mjeseci svaki dan od jutra do večera dielio milostinju sirotinji. Kad mu se bolest pogoršala, i oslabljen mu želudac nije više mogao podnositi jela, dozva dva područna biskupa i dade se odnieti u crkvu. U crkvi su biskupi na Izidora stavili pokorničko odielo, glavu mu posuli pepelom, i on se pomolio Bogu za oproštenje svojih grieha. Potom primi presveto Tielo i Krv Gospodnju, zamoli sve nazočne za oproštenje, te ujedno izjavi, da i on oprašta svima i odpušta sve dugove svojim dužnicima, a siromasima pak daje preostali imetak.

Umro je 4. travnja god. 636.

Sveti se Izidor u Crkvi katoličkoj štuje kao crkveni otac i učitelj.

*

Legendu o pčelama spomenuli smo zato, jer pčela može u koječem biti uzorom čovjeku kršćaninu.

Iz čovječje glave lete neprestano misli. Te su misli u dobra kršćanina kao pčele: traže meda, koji je Krist. Misli čovjeka naskroz svjetovna su kao ose, koje izlieću i ništa ne donose. Pčele se klone svakoga smrada, a uzimaju samo med. Tako i pravednik bježi od svega, što bi mu moglo okaljati dušu. Pčela ne traži meda i voska, da ga uživa, već da ga spremi. Osa pak troši sve sladko, što nađe i ništa ne donosi u gniezdo. Kao osa radi i čovjek, koji ljubi sviet. Pravednik nasuprot triezno uživa dopuštene stvari, ali ipak skuplja blago za vječnost. Pčela radi najviše za druge, tako i čovjek kršćanin treba da radi za cielu crkvenu zajednicu. Gledaj, dragi čitatelju, jesi li ti kršćanska pčela ili poganska osa?

SVETI VINKO FERRERSKI

Sv. Vinko spada među izvanredne ljude, koje Bog podiže u vremenima žalostnim po svetu Crkvu. U vrieme, kada je živio sv. Vinko, prietila je Crkvi velika pogibao od onih krivih nauka Wiclifovih i Husovih.

Vinko je bio sin imućnih i pobožnih roditelja, koji bi svake godine suvišak imetka razdielili siromasima. Rodio se g. 1357. u Valenciji u Španjolskoj. Bio je blage i ozbiljne ćudi te vrlo oštrouman. Kad mu je bilo osamnaest godina, stupi u dominikanski red, gdje se iz svih sila trudio, da se u svemu povodi za sv. Dominikom. Pomnjivo je proučavao Sv. Pismo i sv. Otce. Doskora je Vinko postao najglasovitijim propovjednikom svoga vremena. Njegove propoviedi su imale osobitu neku moć, da ugriju ljudska srdca. One nisu bile toliko plod nauke i vještine, koliko više prirodni izljev Božjim duhom razgrijane duše. U to vrieme snašla je sv. Vinka težka kušnja. Neka žena poput žene Putifarove svaljivala je na nj sramotnu krivnju, i on je nedužan morao nositi trnovu krunu težke klevete, dok nije sama nesretnica dozvavši se pameti javno porekla klevetu.

Kardinal Petar de Luna idući francuzkomu kralju povede sa sobom Vinka, da mu svojim govorničkim darom uzveliča poslanstvo, ali tašti život u kraljevskom dvoru naskoro se Vinku tako ogadi, da se požurio natrag u samostansku tišinu, gdje se svom dušom i svim srdcem posvetio propovjedničkoj službi. U to doba je nastao žalostan razkol u katoličkoj Crkvi. Kardinal Petar de Luna, kao papa Benedikt XIII. nastanio se u Avignonu, dok je papa Bonifacije IX. izabran u Rimu. Vinko je svjetovao papu Benedikta neka radije u najvećem siromaštvu provodi život, nego da radi zemaljske časti stvara razdor među kršćanskim narodima. No uzalud mu bijaše savjet. Papa Benedikt mu čak ponudi biskupsku i kardinalsku čast, no on je ne htjede primiti, nego s dopuštenjem papinim pođe propoviedati evanđelje. Do svoje smrti putovao je Vinko po svietu kao apostolski misionar, i propoviedajući prošao Španjolsku, Francuzku, sjevernu Italiju, zapadnu Švicarsku,

Englezku, Irsku i Škotsku. Kad bi propoviedao o gorkoj muci i smrti Spasiteljevoj ili o strahotama sudnjega dana i vječnoga prokletstva, često bi svi slušaoci toliko plakali, da je morao prekinuti govor. Jer njegove rieči nisu bile ljudske, nego rieči Božje, koje su izvirale iz bogoljubna srdca, bez nakita i taštine, u životnoj sili i punini.

Vinko je bio čudo svoga vremena: iz svih gradova, kamo bi pošao propoviedati, išli bi mu pjevajući nasusret vladari, velikaši, biskupi, svećenici i nebrojen narod. Dapače i sam papa Martin V. i kraljevi španjolski i francuzki pošli bi mu ususret, kad bi dolazio u gradove, u kojima su prebivali.

Izvanredan je bio plod Vinkova propoviedanja: i najveći grješnici bi se rušili od straha ili javno izpoviedali svoje griehe, uvrieđeni bi javno opraštali, preljubočinci, lihvari, ubojice vraćali se k Bogu. U samoj Španjolskoj priveo je sv. Vinko k vjeri kršćanskoj 25.000 Židova i 8.000 muslimana. Na njegovu rieč sagrađeno je mnogo samostana, crkvi, bolnica itd. I djecu je poučavao u kršćanskom nauku.

Vanjsko življenje sv. Vinka bilo je apostolsko.

Od prevelika napora oslabilo mu je napokon tielo, ali duh mu je ostao do svršetka jak. Kad se nije mogao više sam popeti na propovjedaonicu, dao bi se gore odnieti, i govorio bi s prijašnjim mladenačkim žarom. Tako ga kod apostolskoga rada zateče blažena smrt god. 1419. u Vannesu u Francuzkoj.

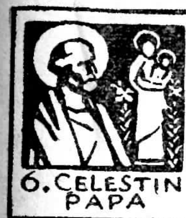
*

Ne zaboravi, dragi čitatelju, da samim riečima ne ćeš nikoga obratiti. Mnogo više će koristiti tvoje vladanje. Ne dodijavaj grješniku čestim opomenama i ukorima, nego budi s njim ljubazan i gledaj, da mu tako pridobiješ srdce. To će biti tvoja propovied. Tako je činio i sv. Vinko.

*

Bože, koji si se dostojao Crkvu svoju prosvietliti zaslugama i propoviedanjem bl. Vinka, dopusti nam, da se njegovim zagovorom izbavimo od svih nevolja Amen.

SVETI CELESTIN

Po smrti rimskoga pape Bonifacija I. god. 422. bi jednoglasno na njegovo mjesto izabran đakon rimske crkve Celestin, čovjek veoma učen i razborit, a k tome i čvrste volje.

Kao vrhovni pastir Kristova stada pisao je Celestin biskupima u Iliriji i potvrdio nadbiskupa solunskoga za svojega namjestnika u onim pokrajinama. Pisao je također biskupima u sadašnjoj Francuzkoj opominjući ih, da ukinu neke zloporabe. Moja pastirska briga — reče u poslanici — nije nikakvim mjestom omeđena, ona obuhvaća sve krajeve, u kojima se klanjaju Isusu Kristu.

U to vrieme počeo je carigradski patrijarha Nestorije naučavati krivi nauk, da Bl. Dj. Mariju ne valja zvati Bogorodicom ili Majkom Božjom, nego samo Kristorodicom ili Majkom Kristovom, jer je Marija rodila Krista čovjeka, koji je u sebe primio drugu božansku osobu, pa zato da su u Kristu dvie osobe, božanska i čovječanska. Prava vjera nasuprot uči, da su u Kristu Isusu dvie naravi, Božja i čovječja, ali samo jedna osoba, i to božanska, i zato se s pravom Marija zove Majka Božja ili Bogorodica. Celestin doznavši za taj krivi Nestorijev nauk sazove crkveni sabor u Rim, gdje budu izpitana Nestorijeva pisma i njegov nauk osuđen. Celestin odluči, ako Nestorije za deset dana ne poreče svoj krivi nauk, da se zbaci s patrijarške stolice. Kad se Nestorije nije htio pokoriti, bude sazvan crkveni sabor u Efezu, na koji dođoše tri papina poslanika, da izvrše ono, što je papa već odlučio. Papinu poslanicu prihvatiše sabrani otci s velikim veseljem i tvrdoglavoga Nestorija osudiše i skidoše s patrijarške časti.

Kad je godine 430. umro sv. Augustin, usudili su se neki svećenici u Galiji (sadašnjoj Francuzkoj) osuđivati njegov nauk o potrebi milosti Božje. Stoga pošalje papa Celestin tamošnjim biskupima pismo, u kojem se ovako opisuje sv. Augustin: »Njega nije nikad ni dašak krive sumnje okaljao. Znamo, da je bio tako učen, da su ga i moji predšastnici držali za jednoga od najboljih

učitelja. Svi su o njemu uobće dobro mislili, i kod sviju je svagda bio u ljubavi i štovanju.«

Sv. Celestin je poslao sv. Paladija za misionara Škotima, koji su prebivali u Irskoj i sjev. Britaniji. I sv. Patricije, veliki apostol Irske, primio je od istoga pape poslanstvo.

Osim obćenite brige za svu Crkvu, mnogo se sv. Celestin trudio, da poljepša crkve u Rimu.

Pošto je deset godina mudro i odlučno upravljao Crkvom, preminu god. 432.

*

Kao što je među apostolima Petar bio prvi, tako je i među nasljednicima apostolskim prvi Petrov nasljednik: rimski papa. Crkva Kristova ne može postojati ni napredovati bez vidljive glave, kako to ne može uobće ni jedna ljudska zajednica. To vidimo i u poviesti svetoga pape Celestina: on je glava svoj Crkvi, on se brine za čistoću vjere Isusove, on odlučuje crkveni nauk, u njemu je jedinstvo vjere, na njemu se osniva božanska zgrada Kristove Crkve. Kad bi glava Crkve mogla pogriešiti u nauku vjere i zakona, sva bi se zgrada razvalila! Što se u Crkvi katoličkoj sačuvala do danas čista apostolska nauka, što se i pored različnosti naroda uzdržalo u njoj jedinstvo, što se u njoj sve milosti Božje obilato diele vjernicima, što se u njoj nalazi onaj mir, kojega sviet dati ne može, sve to imamo zahvaliti odredbi Gospodina našega Isusa Krista, da Crkva njegova imade vidljivu glavu, koja ne može pogriešiti u naučavanju vjere i ćudoređa. Moli često za sv. Otca i reci ovako:

Bože, pastiru svih vjernih, pogledaj milostivo na slugu svojega papu Pija, kojega si postavio za pastira svojoj Crkvi, i daj, da zajedno sa povjerenim mu stadom dođe u vječni život. Amen.

SVETI KALIOPIJ

Neka bogoljubna žena, imenom Teoklija, dielila je mnogo milostinje i provodila pošten život, ali je bila nerodkinja. Dobivši napokon sina dade mu ime Kaliopij. Majka je nastojala, da diete odgoji prema nauci Svetoga Pisma. Teoklija je živjela na izmaku drugoga vieka u gradu Pergu u Maloj Aziji. U ono doba svuda je prevladao grieh neznabožtva; istina se tajila i mnogi su prinosili žrtve nečistim idolima. Sveti se Kaliopij međutim neprestano molio Bogu i postio. Kad je sudcu javljeno o mladiću, da je kršćanin, dade mu njegova majka Teoklija zlata, odiela i služinčadi, te ga pošalje na more, da se ukloni sudu u rodnom mjestu. Mladić se preveze u Tempejopol, gdje je bezbožni carski namjestnik Maksim slavio nečiste bogove igrankama i pijankama. Vidjevši to sveti mladić u čudu zapita, što je to? Odgovoriše mu, da slave bogove i rekoše: »Hajde s nama na gozbu«. On im odreče: »Kršćanin sam i odricanjem slavim Krista.«

Kad je to čuo namjestnik, zapovjedi, da mladića dovedu preda nj. Kaliopij obrazloži pred sudcem, koliko je bezumlje klanjati se drvlju i kamenju i iztakne, da se najvećma ponosi time, što je kršćanin. Carski namjestnik mu reče: »Prokletniče, misliš li, da ćeš me takvim riečima razljutiti, da te naglo pogubim? Ne ću tako uraditi, nego ću tielo tvoje razkomadati i baciti u oganj.« Kaliopij reče: »Što me više budeš mučio, sjajniji će mi biti vienac trpljenja.« Onda Maksim zapovjedi, da ga metnu na muke i biju bičevima. Na mukama govoraše Kaliopij: »Hvala ti, Kriste, što sam dostojan, da budem bijen za slavno ime tvoje.« Tada ga Maksim dade svezati na točak, a pod njega podmetnuti vatru. Nježni udovi mučenikovi, obliveni krvlju, bijahu razapeti na točak tako, da su mu se mnoge kosti razgolile, jer su na točku bili zubci kao na pili. Kaliopij reče namjestniku: »Uzdam se u Krista, da ne ćeš okaljati moju vjeru. Moje tielo je u tvojoj vlasti, i možeš ga mučiti kako hoćeš, ali ćeš primiti na sudnji dan plaću od Boga, jer kakvom mjerom mjeriš, onako će ti se odmjeriti.« Tada namjestnik zapovjedi, da Kaliopija bace u tamnicu. Nitko se ne smije brinuti za nj, niti ga smije itko pohoditi. — Doznavši za to njegova mati najprije napiše oporuku, zatim pusti na slobodu dvjesta petdeset

robova, sve svoje imanje ostavi ubogima i Crkvi i ode k svome sinu Kaliopiju. Ušavši u tamnicu padne ničice pred njega i poveže mu rane. Sin joj reče: »Dobro si došla, da budeš svjedok mukama Kristovim.« Mati pak gledajući izmrcvareno tielo sinovo reče mu: »Blago meni, koja sam te, kao Ana Samuela, posvetila Kristu za dragocjen dar, i kao Sara Izaka žrtvovala sam te Kristu za žrtvu paljenicu, za žrtvu prijatnu i ugodnu.« I ostade svu onu noć mati u tamnici sa sinom.

U jutro dovedoše Kaliopija u sudnicu. Mučenik ostade postojan u vjeri. Tada Maksim zapovjedi, da se Kaliopij razapne na križ na Veliki Četvrtak. Majka dade razpinjačima novaca i zamoli ih, da joj sina ne razapnu onako, kako je bio razpet Krist Gospodin. I bi Kaliopij razpet strmoglavce, a na Vel. Petak predade duh svoj Bogu. Majka uzevši tielo obuhvati ga oko vrata slaveći Krista, a naskoro i ona iznenada izpusti dušu.

*

Gospodin Isus kaže: »Koji uztraje do kraja, taj će se spasiti«. U dobru budimo vjerni i nepomični, jer će naša plaća biti prevelika. Sv. Kaliopij bio je mlad, bogat, plemenita roda, pa ipak je ostavio sva dobra i prepatio najveće muke za Boga i spas duše. Ni mi ne bismo klonuli na putu kreposti, kad bismo češće promišljali kratkoću života, neizvjesnost smrtnoga časa, strahotu vječnih muka i bezkrajnu radost vječnoga blaženstva!

BLAŽENI ALBERTO

Alberto se rodio oko godine **1150.** u Italiji. Kako je liepo napredovao u strahu Božjem, ode u neki samostan, da se sasvim dade na nauk i duhovni život. Njegova savjestnost u vršenju dužnosti, iskrena poniznost, ljubav i krotkost naveli su braću redovnike, da su ga izabrali za starješinu. Sjaj njegovih kreposti bio je tolik, da je napokon bio izabran biskupom u Vercellima.

Kao biskup nastojao je po primjeru apostola Pavla biti svima sve. Molitva mu bila prva. U molitvi se nije dao ničim smesti, jer je dobro znao, da će mu svi poslovi polaziti za rukom, ako ih pretekne molitvom. Propoviedao je vrlo često i na dobrom vladanju svojih slušatelja opažao bi plodove svojih propoviedi. Kad je korio, tako bi ljubazno i srdačno govorio, da bi riedko kad promašio. Bio je jednako ljubezan s uglednima i priprostima, a osobito milosrdan ubogima. Sa samim sobom je bio vrlo oštar te veoma umjeren u jelu i pilu. Od svoje je biskupije uklonio mnoge štete, a mnoga joj prava natrag stekao ili očuvao. Osobito je znao ublažiti i umiriti neprijatelje, i u tom poslu trebali su ga car i papa, gradovi i pojedinci.

Kad je Gotfrid Buillonski postao jeruzalemskim kraljem, bude izabran i blaženi Alberto za latinskog patrijarhu u Jerusalemu. Papa Inocent III. imenova ga i apostolskim poslanikom za one krajeve. »Jedinorođeni Sin Božji, Isus Krist« — pisao je papa Albertu — »izabrao je Jerusalem za svoju muku i ondje je u svojem tielu podnio muku za griehe naše na križu. Gospodin se predao za slugu i bio osuđen na najružniju smrt. Tko, dakle, da ne ostavi sve zemaljske stvari za onoga, za kojega zna, da je sišao s neba na zemlju?«

Alberto se pokorio papinom pismu i otišao u Rim, a odanle morem u Svetu Zemlju. Svoje biskupske dužnosti vršio je s tolikom mudrošću i ljubavlju, da su ga mnogo štovali ne samo kršćani nego i sami muhamedanci.

Blaženi je Alberto 8 godina častno obnašao patrijarško dostojanstvo na slavu Božju i na spasenje podložnicima. Tada se dogodilo, da je neki zlotvor, kojega je

blaženi Alberto zbog svakojakih opačina više puta opominjao i kaznio, dočekao s nožem u ruci blaženoga patrijarhu, kad je na dan Uzvišenja sv. Križa (14. rujna) vodio procesiju u crkvu. Zločinac navali nožem na Alberta i zada mu smrtnu ranu, od koje odmah izdahne na preveliku žalost svih kršćana godine 1214.

*

Blaženom Albertu bila je molitva prva stvar. Povodi se u tom, kršćanska dušo, za blaženim Albertom svega svoga života. Čim se u jutro preneš, prve misli obrati k Bogu! Do toga vrlo mnogo stoji. Za ustajanja i oblačenja moli one kratke molitvice, kojima si se još u djetinjstvu naučio. Te molitvice nalaze se u svim dobrim molitvenicima. Kad si se obukao, klekni pred koju svetu sliku i izmoli jutarnju molitvu. Zahvali Bogu za milost, što ti je dao doživjeti taj dan, kojega nisu doživjeli stotine drugih ljudi. Namieni Bogu sve, što budeš taj dan mislio, govorio, radio ili trpio i učini nakanu, da ćeš sve raditi i trpjeti na čast i slavu Božju. Stvori nadalje odluku, da ne ćeš taj dan Boga ni jednim griehom uvriediti, a osobito ne smrtnim, i ujedno moli Boga za milost, da odluku izvršiš. Zazovi u pomoć i Blaženu Djevicu Mariju i svoje svete zagovornike i zaštitnike na nebu. Kad sve to liepo svršiš, idi na posao, koji ti nalaže stalež. Vidjet ćeš, da je istina, što je dobro znao i bl. Alberto: svi će ti poslovi ići od ruke!

*

Daj nam, svemogući Bože, da nam svetkovina bl. Alberta poveća našu pobožnost i spasenje.

SVETA MARIJA EGIPATSKA

Početkom 5. stoljeća živio je u jednom samostanu u Sv. Zemlji redovnik Zosim. Poradi divnih kreposti bude posvećen za svećenika. Petdeset i tri godine provede Zosim u redovničtvu, kadno ga napadne misao, da je već savršen, te mu više ne treba ničijih savjeta. U želji da svlada tu napast, ode Zosim iz samostana u početku korizme, da se namjeri na pustinjaka, od kojega bi se mogao čemu god naučiti. Najednom naiđe na neku ženu, koja mu stane ovako pripoviedati: »Ja sam iz Egipta. Sa 12 godina otišla sam od roditelja u Aleksandriju, gdje sam sedamnaest godina živjela tako opako i razuzdano, da se ne može pomisliti zloća, koje ne bih bila počinila. Ovako živeći vidim jednom, gdje sila svieta grne k moru, i doznam, da ljudi idu u Jerusalem na proštenje. I meni dođe volja, da idem s njima nadajući se, da će mi se naći liepa zgoda za razuzdan život. Kad sam došla u Jerusalem, htjela sam s ostalim svietom u crkvu, ali nekakva neviđena sila uzdržavala me od ulazka. Sva umorna odem u kut u triemu pred crkvom i tu upoznam, da je tomu uzrok grdoba mojih grieha. Opazivši nad sobom sliku Presvete Bogorodice stanem ovako moliti: ‚Gospo Djevice! Pomozi mi jadnoj i ostavljenoj, i daj, neka se i meni otvore vrata, da se poklonim božanstvenom drvu križa. Nikad više ne ću tiela svoga skvrniti griehom, nego ću odmah, čim vidim križ Sina tvoga, odreći se svieta i poći onamo, kamo ćeš me ti voditi'. Nakon molitve ušla sam u crkvu bez smetnje. Unutra vidim križ spasenja i upoznam, kako je Bog pripravan primiti pokornika. Potom se vratim k slici Bogorodice i ovako se pomolim: ‚Premilostiva Gospo, ti si mi učinila milost, i nisi odbila molitvu nevriedne grješnice. A sad je doba, da izpunim obećanje. Vodi me kamo hoćeš, i budi mi učiteljica spasenja'. U to začujem glas: ‚Ako priеđeš Jordan, naći ćeš najbolji mir'. Prizvavši još jednom Mariju u pomoć nabavim tri hljeba i odmah odem iz grada. Došavši k rieci Jordanu operem lice i ruke, a u crkvi Ivana Krstitelja primim svete sakramente. Sjutradan nađem ondje čamac i priеđem na drugu

stranu i nađem se u ovoj pustinji i odonda stanujem ovdje već 47 godina. Prvih 17 godina borila sam se u ovoj pustinji sa svojim požudama, kao i s divljim zvierima. Da nisam svladana u borbi, imam zahvaliti samo milosrđu Božjem. Kad bi mi došla napast, dozivala sam u pamet svoje odluke i mislila na sliku Presvete Bogorodice, pa, kao da pred njom stojim, molila bih je, da me izbavi od napasti, koje mi toliko muče jadnu dušu. Tako sam onih prvih 17 godina bila u sto pogibli, a poslije, do dana današnjega, u svemu bila mi je na pomoć braniteljica moja, Djevica Marija.«

Naposljedku zamoli pokornica Zosima neka do godine dođe na Vel. Četvrtak, da je pričesti. Druge godine zaputi se Zosim sa ostalom braćom na označeno mjesto i nađe pokornicu mrtvu, i u piesku zapisano njezino ime: Marija. Izkopavši grob položiše u nj mrtvo tielo.

*

Upamti dobro: Marija je utočište onim grješnicima, koji se žele obratiti, i hoće, da u obraćenju budu postojani kao Marija Egipatska.

10. TRAVNJA

SVETI MAKARIJE

Makarije se rodio u 10. stoljeću poslije Krista u Jermenskoj. Njegov rođak, biskup Makarije, bio mu je na krštenju kum i još malena uzeo ga k sebi na odgoj. Mladi Makarije je naskoro pokazao mnogo vrstnoće, bistar um i dobro srdce. Liepo je napredovao u znanju i u krepostima tako, da biskup nije sumnjao, e je Bog mladića izabrao za osobito oruđe u svojoj Crkvi. Kako ga je pobožno življenje mladićevo u tom mišljenju sve više utvrđivalo, zaredi mladoga Makarija za svećenika. U toj svetoj službi imao je mladi Makarije široko polje rada za slavu Božju i spasenje duša. Kod svećenika i svjetovnjaka stekao je toliko štovanja, da su ga po smrti staroga Makarija jednodušno izabrali za biskupa. Puno su imali posla s njegovom poniznošću, dok se pokorio izboru. No kad je primio biskupsku službu, pokazivao je upravo apostolsku ljubav i brigu za

podložnike. Nastojao je revno, da sve predobije za Krista. Propoviedao je gotovo svaki dan, pohađao bolestnike i veći dio svojih dohodaka dielio siromasima. Gledao je, da zatre grieh i opačine, kojima se vrieđa Bog.

Slavljenje ljudi bijaše poniznom biskupu nesnosno. Stoga odluči odreći se biskupije i u samoći služiti Bogu. Razdielivši sve svoje pokućtvo siromasima izađe Makarije iz grada sa četiri duhovnika i zaputi se u Sv. Zemlju, gdje je posjetio sveta mjesta i mnogo nevjernika obratio k vjeri kršćanskoj, ali mu je zato bilo mnogo stradati, jer je više puta bio izbijen i napokon zatvoren u tamnicu. Tu ga razpnu na tle svezavši mu ruke i noge konopcem, zatim mu metnuše usjao kamen na prsi, da tako u najvećoj muci pogine. No Gospodin je htio, da Makarije ne umre, nego da izađe slobodan iz zatvora.

Iz Svete Zemlje ode Makarije preko Jadranskoga mora u Njemačku, gdje je u mnogim mjestima tvorio čudesa, i napokon u Belgiju, gdje je proveo u miru sve dane svojega života. Grob svetoga Makarija bude brzo po tom utočište bolestnicima, jer je iz njega izlazila sila, koja je mnoge izcielila.

*

Sviet je dolina suza, biede i nevolje. I same radosti i užitci ovoga svieta često su vrelo mnogih suza. Pa ipak ljubimo ovaj mučni i plačni život! Bojimo se smrti, koja je kraj svakoj muci na ovome svietu! Zar ne bi bilo mnogo bolje, da strpljivo podnosimo sve biede i nevolje Bogu za ljubav, pa da sebi tako stvorimo od zla dobro za nebo?!

SVETI LEON VELIKI

Kao što je Grguru I. kršćanski sviet dao pridjevak Veliki radi njegovih velikih djela, tako je i papu Leona I. s istog razloga prozvao Velikim.

Leon se rodio u Rimu na izmaku četvrtoga stoljeća. O njegovoj mladosti ne znamo ništa, ali da ju je vrlo dobro upotriebio pokazuje ono znanje, koje je stekao u svim naukama.

Po smrti pape Siksta III. bude izabran za njegova nasljednika na stolici sv. Petra.

Kao vrhovni glavar Crkve Leon je odmah u početku krepko prihvatio kormilo Petrove ladice i učinio djelo, koje je svjedok njegova nastojanja i revnosti. Maniheji su učili, da je ženitba grieh i drugo koješta i time podkopavali temelje ljudskomu družtvu. Leon odkrije njihova tamna djela, i dade ih po carskoj zapoviedi zatvoriti. Mnoge od njih uvjeri o lažnosti njihova nauka, a tvrdoglave iz Rima iztjera.

Carigradski patrijarha Nestorije naučavao je krivi nauk, da su u Kristu Gospodinu dvie osobe, Božja i čovječja. Njegov protivnik Eutih je opet naučavao, da je u Kristu samo Božja narav. Eutih osuđen na crkvenom saboru u Carigradu obrati se molbom i tužbom k Leonu, ali ovaj napiše carigradskom patrijarhu Flavijanu pismo, u kojem je iztumačio katolički nauk o utjelovljenju Krista Gospodina, i kojemu su kasnije Otci crkvenog sabora u Kalcedonu jednodušno klicali: Petar je preko Leona govorio!

Sveti Leon papa stekao je također bezsmrtno ime i u poviesti grada Rima. U ono doba provale iz Ugarske u Italiju Huni. Kao pogani osobito su mrzili kršćanstvo, stoga su ubijali svećenike i rušili crkve. Kralj Huna bio je Atila. Već je Atila razorio mnoge gradove u Italiji i približavao se Rimu. Leon mu ode ususret do Mantue. Kad mu dođe u tabor, Atila ga liepo dočeka i riečima papinim dade se nagovoriti, da nije išao na Rim.

Na Rimljane dođe nova nesreća. Iz Afrike provale u Italiju Vandali, na čelu im kralj Genzerih. Vandali su bili arijevci, dakle krivovjerci, koji su na katolike mnogo više mrzili, nego sami pogani. Pa ipak je papa i tu nešto izposlovao: grad je bio 14 dana plienjen, ali nije došlo do paleža i prolievanja krvi!

Sv. Leon se mnogo brinuo za uređenje i ukras crkvi. Sveti Leon je vrlo često sam navješćivao rieč Božju narodu. Imamo od njega još 101 propovied, u kojima osobito preporučuje post i milostinju, te 141 poslanicu, koje nam svjedoče njegovu revnost za slavu Božju.

Sveti papa Leon Veliki blaženo preminu godine 461. vladavši Crkvom 21 godinu.

*

Ako hoćeš, da tvoja rieč bude od učinka, treba da imaš sam poštovanje kod ljudi. A ljudi će te poštivati onoliko, koliko u tebe nađu prava kršćanskoga duha i života. Tim duhom pobiedio je Leon i Atilu, a donekle i Genzeriha, a na taj način pobiedit ćeš i ti one, koje ništa drugo ne može ganuti.

*

Daj nam, svemogući Bože, milost, da dostojno nasljedujemo slugu tvojega Svetoga Leona papu!

PAPA SV. LEON VELIKI I ATILA

SVETI SABA

Goti, koji su u četvrtom stoljeću poslije Krista stanovali u sadašnjoj Rumunjskoj, bili su koje kršćani, a koje pogani. Kad je njihov kralj Atanarih, koji je ostao u poganstvu, bio svladan od Rimljana, kršćana, stao je progoniti svoje kršćanske podložnike. U to vrieme je umro mučeničkom smrću i sv. Saba.

Premda je Saba živio usred naraštaja zla i opaka, ipak je nasljedovao svete ljude i štovao Krista tako, da je u svietu sjao kao zviezda. Bio je prav u vjeri i svakoj pravdi, krotak, pobožan, sa svima u miru, istinoljubiv, svakome podložan i spreman na svako dobro djelo. Rado je pjevao u crkvi i za nju se mnogo brinuo. Prezirao je novac i bogatstvo i bio triezan i uzdržljiv u svim stvarima. Svaki dan se marljivo Bogu molio i postio.

Kad su gotski knezovi i glavari počeli kršćane siliti, da jedu od mesa žrtvovana lažnim bogovima, nakaniše neki pogani svojim rođacima kršćanima mjesto mesa od žrtava ponuditi drugoga mesa, da tako izbave rođake. Doznavši za to sv. Saba javno reče: »Tko jede od onoga mesa, prestaje biti kršćanin!« Tako je spriečio, da mnogi upadnu u zamku đavolsku. Poslije su se htjeli pogani onoga mjesta zakleti, da u njih nema ni jednoga kršćanina. Ali sv. Saba opet reče: »Nitko neka se za mene ne zakune, jer sam ja kršćanin.«

Poslije se pak dogodi, kad je Saba svetkovao Uzkrs kod nekog svećenika, dođe onamo knežević Atarid s velikom četom bezbožnika, koji svežu svećenika i metnu na kola, a Sabu gola privezana vuku po trnju i tuku batinama i bičevima... Po tom mu svežu ruke i objese ga o gredu. Zatim mu donesu mesa od poganskih žrtava nudeći ga, neka jede, da se izbavi od smrti. Blaženi Saba pita: »Tko je to poslao?« Odgovore: »Gospodin Atarid.« »Jedan je« — reče Saba — »Gospodin Bog, koji je na nebesima. Nečista su ova jela, kao i sam Atarid, koji ih je poslao.«

Saznavši sve to Atarid zapovjedi, da Sabu ubiju. Sluge odvuku Sabu k potoku, da ga utope. Putem Saba

glasno hvali Bogu, što će za vjeru umrieti. Kad dođu k potoku, sluge se dogovaraju, da puste čovjeka nevina, ali im sam Saba reče neka učine, što im je naloženo. Onda ga bace u vodu. To se dogodilo 12. travnja godine 372. Krvnici izvuku tielo sv. Sabe iz potoka i ostave neukopano, ali ga kršćani ukopaju, a poslije pošalju u Kapadociju na štovanje.

*

Kako je sveti Saba živio i umro, tako može samo onaj, koji je Kristom prožet, koji je preporođen Duhom Svetim, te koji je po tom pravi duhovni ogranak Kristov. Promotri sada, ljubazni kršćanine, da li i tebe vodi u svemu duh Kristov ili duh zemaljski ili pače duh protukršćanski?

*

Udieli, prosimo te, svemogući Bože, da se po odvjetovanju bl. Sabe oslobodimo svih tegoba na tielu i duši. Amen.

BLAŽENA IDA

Današnja je svečarica sjajno ogledalo kršćanskim majkama. Rodila se godine 1040. Kad joj je bilo oko 17 godina, udala se za Eustahija, grofa Bulonjskoga, koji ju je radi njezine vrline mnogo štovao i ljubio. Ona je bila majka ubogima, a udovice, sirote i bolestnike pomagala je obilatom milostinjom i čestom molitvom. Isto je tako mnogo činila za crkve i duhovničke kuće. Muž se nije protivio njenoj darežljivosti, pače ju je u tome i pomagao. Ida je bila duboko ponizna, i uobće nije joj bilo mnogo do zemaljskih dobara. Imala je tri sina i nekolike kćeri. Sama je vršila materinske dužnosti, i sama je svu djecu dojila, da se s tuđim mliekom ne zadoje i tuđom izkvarenošću.

Sinove je odgajala u poštenju i strahu Božjem i privikavala ih svetim i dobrim običajima. Sinovi su joj bili Eustahije, Gotfrid i Balduin. Ova potonja dvojica išli su s križarima u rat, da Svetu Zemlju otmu iz ruku nevjerničkih te izbave kršćane od sramotna i težka jarma.

Kad su križari godine 1099. zauzeli Jerusalem, odluče izabrati sebi kralja, koji će se sjati svim kršćanskim vrlinama, te biti dostojan, da vlada svetim gradom i zemljom. Stoga pod zakletvu saslušaju sluge svih knezova o njihovu vladanju. Gotfridove sluge izjave na preslušanju, da njihov gospodar ima samo jednu pogrješku: poslije svete Mise još za dugo ostaje u crkvi i zato često jela ohladne! Gotfrid je bio izvanredno hrabar, čist, uzdržljiv, blag, darežljiv i radi tolikih vrlina bude jednoglasno izabran za kralja jerusalemskoga. Žalibože umrie on već za godinu dana, a nasljednik mu bude u kraljevstvu brat Balduin.

Kad je blaženoj Idi umro muž, a djeca sva već odrastla, sav je ostali viek sasvim posvetila djelima bogoljubnosti i milosrđa. Koliko je Bogu bila ugodna njena služba, pokazala su čudesa, koja je Bog preko nje tvorio, i od kojih ćemo samo jedno pripovjediti, jer je također potvrda njezina dobra srdca. Blaženica bila na veliki praznik u crkvi. Došla onamo i uboga žena s djevojčicom, koja je bila od rođenja svojega gluha i niema. Kako je bilo jako studeno, a djevojčica slabo obučena, sva je drhtala od zime. Ida zapazi to, te namigne djevojčici, da dođe k njoj, i ogrne je plaštem, da se pod njim ugrije. Ujedamput djevojče pročuje i progovori: »Majko, majko!« Majka dotrči, pa kako su svi znali, da je djevojčica bila od rođenja gluha i niema, glavar crkve odmah zapjeva pjesmu zahvalnicu: Tebe Boga hvalimo!

Blaženica nakon dulje bolesti sveto umre dne 13. travnja 1113.

*

Život blažene Ide potvrđuje istinu, da ljudi imadu na vriednosti svojoj zahvaliti najviše vriednim majkama. Majčina dobra ili zla ćud već se djeci više ili manje prirađa. Opet svaka majka gleda, da diete onome priuči, što je njojzi najmilije.

*

Pomolimo se. Usliši nas, Bože, Spasitelju naš, da kao što se radujemo svetkovini bl. Ide, tako njezinim zagovorom u iskrenoj pobožnosti napredujemo. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

BLAŽENA LIDVINA

Lidvinin otac Petar, premda plemenita roda, bio je toliki siromah, da je bio prinuđen sebe i porodicu prehranjivati službom noćnoga stražara u jednom gradu u Holandiji. Osim Lidvine imao je još 8 sinova. Lidvina se rodila godine 1380. i brzo razcvjetala krasotom od djevojke, pa joj već u 12. godini dođu snuboci. Ali Lidvina se molila Bogu, da je očuva od svake zemaljske ljubavi, i Bog joj usliši molitvu.

Jednom ode Lidvina na led, da se kliza s prijateljicama. Tom zgodom slomi Lidvina rebro, i premda su roditelji odmah dozvali liečnika, rebro nikad više nije sraslo. Lidvina je ostala sav svoj život bolna i nevoljna. Punih 5 godina vukla se kao crvak i plazila po sobi, a onda leže u postelju kroz pune 33 godine, da više nikad ne ustane. Od ležanja bude sva ranjava. Još je snašla Lidvinu dugotrajna vodena bolest, a groznica, strašna glavobolja i zubobolja mučile su je sve do smrti. Na desno oko posve osliepi, a lievo joj posta tako nježno, da nikako nije mogla podnositi svietla i zato je morala dan i noć boraviti u tmini.

Osam godina je Lidvina bolovala, kad joj umre majka. Svoje nasljedstvo razdieli ubogima, premda je tim sama došla u nevolju. Jedino njezin otac nije htio od nje ništa primiti, nego se radije prehranjivao težkom službom, dok mu holandski grof ne udieli godišnju podporu. Kad je ostavio službu, marljivo je polazio crkvu sve do smrti.

Osim velikog siromaštva i težkih bolesti bilo je Lidvini trpjeti još i drugih muka. Posljednje godine prije smrti navali na Lidvinu još i bolest kamenac. Boli od toga bile su strašne. Napokon je umrla ova velika patnica dne 14. travnja 1433. pošto je od 15. godine dobi svoje punih 38 godina pretrpjela nebrojenih i neizrečenih boli i muka.

Blažena Lidvina je prve dvie tri godine željela, da ozdravi, i često bi gorko plakala. Ali doskora, po savjetu svoga izpovjednika, stane razmišljati muku Isu-

sovu i pomalo nađe u tom toliku utjehu, da je poslije rekla: »Kad bi jednom samo Zdravomarijom mogla ozdraviti na tielu, ne bih nikako htjela.« Naučila se muku Kristovu razmišljati svaki dan u sedam dielova, i bavila se time dan i noć. A to joj je donielo toliko sladkoće i radosti, da često nije ni osjećala svojih muka, nego joj se činilo, da te muke Krist trpi. U njenom srdcu razpalila se tolika ljubav k Isusu u Presvetom oltarskom Sakramentu, da je sada od žalosti za predašnju svoju mlakost i od ljubavi i čeznuća za božanskom hranom čitave dane plakala.

Tako je duša Lidvinina svakim danom bivala sve čišća, dok se napokon nije posve približila nebesima.

Blažena Lidvina može biti na utjehu svakomu, koga mnogo muči bolest ili nepravda, kad promisli, da je njezina muka bila kudikamo veća. Lidvina pokazuje također način, kako možeš u muci naći ne samo olakšicu nego i veliku duhovnu korist za svoju dušu. Sliedimo u tom bl. Lidvinu!

BLAŽENI PETAR GONZALEZ

Petar se rodio oko godine 1190. u Španjolskoj u gradu Astorgi, gdje mu je ujak bio biskup. Ujak se skrbio, da mladić steče što vrstnije znanje, i tek što je izučio škole, postane kanonik u rodnom gradu. Premda je ovako Petar imao liepu čast i velike dohodke, nije mu sve ovo bilo dosta, nego je hlepio za još višim mjestom.

Kako se Petar još nije ukorienio u Kristu, duša mu se kao opila od svjetovne sreće, i on jednoć osedla liepa vranca, pa će zaredati ulicama gradskim, neka mu se sviet čudi. Kažu, da se to zbilo na sam Božić. Dođe Petar u ulicu punu bezposlene svjetine, pa podbode vranca, da se pokaže junak. Vranac skoči upropanj, a liepi konjanik pade s konja u kaljužu. Dok se gizdavi mladić koprca u blatu, svjetina mu se smije i ruga.

No dobri Bog okrene Petrov grieh na njegovo najveće dobro. Kod onoga pada upozna Petar milost Božju i reče naglas: »Kako se meni sviet podsmieva, i ja ću njemu okrenuti leđa i život na bolje upotriebiti«. Što reče, ne poreče.

Od ono je doba Petar prezirao sviet i predao sebe i sve svoje Bogu. Malo zatim odrekao se svjetovne slave i zemaljskih dobara te stupivši u dominikanski red učinio zavjet siromaštva i poslušnosti. Tu je Petar pokazao toliku pobožnost i krepost, da je njegov primjer sjajio svima, ne samo u tišini samostana nego i svagdje, kamogod bi dopro glas o njemu. Osobito je nastojao povoditi se za sv. Dominikom u dubokoj poniznosti, u oštru odricanju, preziranju svieta i u skrbi za spasenje drugih ljudi.

Postavši propovjednik i izpovjednik pokazao se pravim nasljednikom dobroga pastira. Upotriebio bi svaku zgodu, da zalutale privede Bogu. Često bi se dao na dalek put i snažnim riečima nagovarao ljude na skrušenu pokoru predočujući im jadno stanje grješnika a blaženstvo iskrene pokore.

Glas o Petrovoj svetosti toliko se pronio po Španjolskoj, da ga je kralj Ferdinand III. želio imati uza se. Petar je učinio mnogo dobra u Ferdinandovoj vojsci molitvom, mudrim savjetima, koje je davao kralju, i propoviedima, koje je govorio ratnicima. Kad je kralj

Ferdinand oteo Maurima grad Kordovu, Petar se trudio, da obuzda bies i divljanje vojnika.

Pošto je mnoge džamije pretvorio u kršćanske crkve i posvetio ih ode iz kraljevskih dvorova u brda, gdje je živio narod neuk i grub i mnogo je dobra učinio ondje propovjedničkom službom, svetim primjerom i molitvom, pače i samim čudesima, koja je na njegovu molitvu tvorio Bog.

Petar Gonzalez blaženo preminu 15. travnja 1246.

*

Ako si po nesreći počinio koji grieh, nemoj klonuti duhom, nego promisli, da će Bog, kojega si uvriedio, u ljubavi svojoj iz tvojega grieha izvaditi nešto dobra za tebe, ako ga skrušeno zamoliš za oproštenje. Ako ti je zaradi predašnjih grieha trpjeti sramotu, bolest, prezir ili druge žalostne posljedice, budi uvjeren, da to nije tek zaslužena kazan, nego da je pri tom također Božja ljubezna nakana, kako da ti tom kaznom pomogne k pravoj sreći, k većoj kreposti i budućem blaženstvu, ako se samo ne budeš opirao Bogu.

*

Molimo te, Gospodine, priđi k prošnjama našim, jer nemamo pouzdanja u svoju pravednost, nego po zagovoru tvojih svetaca očekujemo tvoju milost.

SVETI VILIM

Ovaj Božji ugodnik rodio se sredinom 13. vieka na otoku Siciliji od roditelja siromašnih, ali bogobojaznih, koji su ga kršćanski odgojili, i zato je Vilim već od djetinjstva bio nadasve pobožan i pun samozataje. Što je više napredovao u vjerskom znanju, sve više je uviđao, kako je život čovječji nalik na sjenku od dima, i kako nema na svietu ništa do same zemlje. Stoga Vilim odluči potražiti mjesto u samoći.

Jedanput pođe Vilim u selo, da naprosjači hljeba. Žena, na oko pobožna, liepo ga dočeka. Kad se do kasno u noć Bogu molio i napokon legao, da odpočine, dođe k njemu žena i stade ga napastovati. A Vilim joj reče: »Prestani, nesretna ženo, takve stvari govoriti, o kojima je grieh i misliti.« Zastiđena ode od njega. Ali joj krv ne da mira, pa se došulja opet k mladiću. Reče joj Vilim: »Ako možeš, prekriži se i opomeni se, da ćeš umrieti«. Opaka se žena zastidi i pobjegne. Mladić misli sad će imati mir, pa usne. Ali eto opet bezsramnice, koja mu uzme prietiti. Razsrdi se Vilim, pa joj reče: »Idi od mene, jer ako budem po tvojim lažima kažnjen na tielu, Gospodin će mi podvostručiti krunu čistoće. Promisli, bezsramnice, kako kratko traje ono što godi, a kako je vječno ono što muči. Opomeni se strašnoga sudnjega dana, kad ćeš stajati pred preoštrim sudcem Isusom Kristom, niti ćeš moći sakriti se niti pobjeći. Ja, premda i sam grješnik, molit ću se Bogu, da ti bude milostiv.« Ovo čuvši jadna žena pripade k nogama Vilimovim i suze roneći zamoli oproštenje. Mladić će joj onda: »Oprostio ti Gospodin, koji te stvori, i dao ti vremena pokori«.

Čim je zadanilo, Vilim ode iz kuće i podignuvši oči k nebesima reče: »Hvala ti, Gospodine Isuse, što sam neokaljana srdca prošao, i ne dopusti, da se odvojim od tebe.« I vrati se u svoj samostan.

Poslije mnogo dana izađe Vilim iz svoje sobice i po navadi moli psalme, kad mu ujedanput dođe na pamet lice one napastnice. Ne mogavši nakon više mjeseci steći mira od ove slike vidi, da ga je svladala sama misao na onu, koja ga prije glavom nije mogla predobiti, pa odluči vratiti se u sviet. Razproda dakle sve, što je imao, i pođe, da se baci u vrtlog ovoga svieta.

Umorivši se na putu sjede malo i zaspi. U snu vidje, gdje ga obkoljuje nebrojeno množtvo svakojake zvjeradi i hoće, da ga razdere. U tjeskobi stane vikati: »Pomozi mi, Gospodine, i spast ću se. Ako mi to učiniš, od ovoga će časa noga moja stupati tvojom stazom. Dok budem živ, tebe ću blagosivljati i hvaliti.« Pošto se ovako pomolio Bogu nestade zvjeradi i on se probudi, i vrati se u svoj samostanski mir, gdje je bogoljubno živio i umro 16. travnja 1321. godine.

*

Zvieri, što ih je sveti Vilim u snu vidio, gdje na nj reže, znače pogibao, u kojoj svatko živi za svoju čistoću. Napast protiv sv. čistoće jest najpogibeljnija, jer dolazi od nas samih, jer nas napastuje naša vlastita krv. Kad ljude, koji se onako trude oko krepostna života kao sveti Vilim, može snaći težka napast, to većma treba da mi budemo na oprezu. Prije svega kloni se ne samo grieha nego i svega onoga, što bi te moglo uvesti u napast. Čuvaj se lakoumnog i pretjeranog druženja s osobama drugoga spola, čitanja ili slušanja dvoličnih pripovjedaka, dosjetaka, bezposlice, preobilne hrane i pretjeranog uživanja opojnih pića. Gdje god te snađe napast, bježi odanle, jer protiv ovog grieha samo je u biegu spas.

SVETI SIMEON I DRUGOVI MUČENICI

Perzijski kralj Sapor II., koji je umro godine 379., bio je izdao oštre naredbe protiv kršćana. Naročito je odredio, da se smaknu svi kršćanski svećenici.

U glavnom gradu Perzije živio je tada nadbiskup Simeon, čovjek Bogu i ljudima mio. O njegovoj mladosti i kasnijem životu ne znamo ništa. Samo nam o svršetku njegovu pripovieda Sozomen, grčki crkveni povjestničar iz 5. vieka.

Svetog Simeona doveli su okovana pred kralja Sapora. Simeon nije pokazivao nimalo straha i nije pao ničice pred kralja, kao što je bio običaj u Perzijanaca. Kralj se stoga razsrdio i upitao, zašto mu dužne časti ne čini, kad mu je prije činio? Simeon odgovori: »Prije nisam bio doveden, da izdam pravoga Boga, i zato se nisam ustručavao, da kralju učinim dužnu čast. Ali sada mi nije više slobodno ono činiti, jer dolazim boriti se za našu vjeru.« Na kraljeve prietnje Simeon ostane nepokolebiv u vjeri. Kad je kralj vidio, da ne može ni prietnjama ni obećanjima ništa postići, zapovjedi, neka Simeona odvedu u tamnicu nadajući se valjda, da će se još predomisliti.

Kad su Simeona vodili u tamnicu, pred vratima kraljevske palače sjedio je starac Ustazan, kraljev odgojitelj, čovjek poštovan u kraljevskoj kući. On ustade pred Simeonom i smjerno ga pozdravi. Ali Simeon oštro ukori Ustazana i odvrati od njega lice, jer je Ustazan bio kršćanin, ali se na želju kraljevu poklonio Suncu. Postupak Simeonov toliko je smeo starca, da je počeo glasno tugovati: »Jao meni nesretniku, što se imam nadati od Boga, kojega sam se odrekao!« Doveden pred kralja reče: »Kralju, kamo sreće, da me, mjesto onoga što mi se dogodilo, snašlo sve drugo zlo, jer bi ga lakše snosio«. Potom se zakune Bogom, da se ne će nikada odmetnuti od vjere svoje.

Kralj se vrlo začudi promjeni Ustazanovoj i pomisli, da su kršćani starca začarali. Nastojao je milom i silom, da ga odvrati od odluke, ali sve uzalud. Starac je podjednako tvrdio, da ne će biti nikad više tako lud, da na mjesto Boga štuje kakovo stvorenje. Kralj ljutit zapovjedi, da mu se odrubi glava.

Ustazan doveden na stratište poruči kralju: »Kako sam vjerno služio otcu tvojemu i tebi, ti sam dobro znadeš. Za svu ovu vjernu službu daj mi samo jednu plaću: neka glasnik javno proglasi, da je Ustazanu glava odsječena ne zato, što bi bio kakovo zlo počinio, nego zato, što je kršćanin, i što se nije htio odreći Boga za volju kraljevu.« Kralj Sapor učini mu po želji, jer se nadao, da će mnoge kršćane time zastrašiti.

Simeon je u tamnici saznao za smrt Ustazanovu i zahvalio Bogu za njega. Kralj je odredio, da se Simeonu odsieče glava na sam Veliki Petak. Onaj dan pogubio je kralj još 100 drugih kršćana, što biskupa, što svećenika a što drugih duhovnika. Kad su krvnici svima po redu odsiecali glave, Simeon je mučenike hrabrio riečima Sv. Pisma i oni su željno kročili u smrt. Naposljedku odrubio je krvnik glavu sv. Simeonu i dvojici starih svećenika.

*

Bože, koji nas godišnjom svetkovinom svetih mučenika Simeona i njegovih drugova razveseljuješ, dopusti milostivo, da sliedimo njihov divni primjer i radujemo se njihovim zaslugama. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

SVETI APOLONIJE

Za rimskoga cara Komoda, koji je vladao od godine 180. do 192., imalo je kršćanstvo uobće mir, premda je i u to vrieme gdjekoji kršćanin stradao radi vjere, kao na pr. današnji mnogo slavljeni mučenik Apolonije.

Uza sve to ne znamo mnogo o životu sv. Apolonija; ne znamo mnogo, premda je više povjestničara pisalo o njemu, jer je glavni izvještaj o njemu propao. — Dok je za carevanja Komodova Crkva imala mir, privlačila je rieč Božja mnoge ljude iz svakoga staleža na štovanje Boga tako, da su mnogi od onih, što su u Rimu bili na glasu s visoka roda ili bogatstva željno prihvaćali kršćanstvo.

Ugledan bijaše tada kršćanin u Rimu Apolonije. O Apoloniju kaže sv. Jeronim, da je bio rimski viećnik, veoma učen i od samih pogana vrlo čašćen i štovan. On je iz radoznalosti čitao Sveto Pismo, no, ganut milošću Božjom, zamilovao je taj uzvišeni nauk i vjerovao u Isusa. Papa Eleuterije ga je poučio u evanđeoskom nauku, i pošto se podpuno uvjerio o istinitosti kršćanske vjere, bude kršten vodom i Duhom Svetim. Odonda je Apolonije živio vjerno po pravilima vjere Isusove, a osim toga je riečju i primjerom obratio mnoge pogane kršćanstvu.

Apolonijev rob Sever odao je svoga gospodara nadstojniku carske tjelesne straže, da je kršćanin. Izdajicu je stigla zaslužena kazan, jer je još vriedio zakon, da treba onoga kazniti, koji kršćanina tuži samo radi vjere; rob Sever plati svoju izdaju glavom. Ipak bude Apolonije pozvan pred sudca, koji ga opomene, neka se odreče Kristova nauka, ako hoće, da spasi svoj imetak i život. No Apolonije hrabro izjavi, da će radije sve izgubiti, pa i isti život, nego li od vjere odstupiti. Tada zapovjedi sudac, da Apolonija odvedu pred visoko vieće rimsko, neka se pred njim pravda. »Znaj, sudče«, — spremno izjavi Apolonije — »ne samo pred visokim viećem nego i pred cielim svietom izpovjedit ću vjeru svoju u Isusa Sina Božjega, Gospodina i Spasitelja mojega«. I zbilja je Apolonije branio kršćane i vjeru tako

hrabro i vješto, da je sila istine potresla sve slušaoce i ni jedan se nije usudio ništa prigovoriti. Sudac je onda još jedanput pokušao privoljeti Apolonija, da barem za koje vrieme polazi hramove i žrtvuje bogovima, da tako spasi svoj imetak i život. No Apolonije odlučno zabaci pônudu i izjavi, da je za Krista spreman umrieti i sve svoje žrtvovati. Nato bude osuđen, da mu se odsieče glava. Kad je bio na stratištu, još jednom prizna svoju vjeru, i pomoli se Bogu za obraćenje Rimljana, i dragovoljno prignu glavu pod mač godine 186. poslije Krista.

*

Mi smo dužni svoju vjeru pred svietom priznavati i dati za nju, ako treba, i sam život. Dužni smo nadalje i braniti vjeru od pogrda. Zato, ako se nađeš u kolu ljudi, koji to više govore o vjeri, što manje o njoj znadu, dužan si pristojnom i ozbiljnom riečju ustati na obranu vjere. Ako si dobro poučen, lako ćeš naći valjano oružje za obranu vjerskih svetinja. Svakako je najbolja obrana svete istine svet život samih kršćana.

*

Udieli, molimo te, Svemogući Bože, da mi, koji poštujemo uspomenu tvoga mučenika bl. Apolonija, budemo stalni u ljubavi tvojega imena. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

SVETI LEON IX

Današnjem je svečaru krstno ime Bruno. Leonom se prozvao istom onda, kad je izabran za rimskoga papu.

Bruno se rodio godine 1002. u Elzasu, i bio grofovskoga roda. Kad mu je bilo pet godina, dali su ga roditelji na odgoj biskupu Toulskom, koji je u svom dvoru osnovao školu za plemiće. Bruno nije samo u naucima liepo napredovao nego i u kreposti. Posvetivši se duhovnom staležu bude pozvan, kao đakon, u carski dvor, gdje je usred najvećega sjaja provodio pobožan život. Po smrti toulskoga biskupa bude mu Bruno imenovan za nasljednika. Kao biskup neumorno se trudio izvršivati dužnosti svoga svetoga zvanja i urediti službu Božju i crkveno pjevanje. Osobitom je pobožnošću štovao sv. apostole Petra i Pavla, i često je putovao k njihovim grobovima u Rim.

Po smrti rimskoga pape Damaza II. godine 1048. došli su poslanici iz Rima njemačkom caru moleći, da on naznači vriednu i čestitu glavu Crkvi katoličkoj. Car je sazvao biskupe i velikaše na sabor u Wormsu i svi su uprli oči u Bruna kao najdostojnijega, da bude nasljednik svetoga Petra. No ponizni Bruno nije htio privoljeti na izbor, pa kad nije mogao ništa opraviti, izmoli tri dana za promišljanje. Poslije tri dana stane javno pred saborom izpoviedati svoje griehe, ali ipak morade napokon prihvatiti izbor.

Na putu u Rim sastao se Bruno s glasovitim Hildebrandom, kasnijim papom Grgurom VII.

U ono vrieme bilo je stanje katoličke Crkve dosta žalostno. Svatko je gledao više ugađati svietu nego Isusu. Da ova zla izkorieni iz Crkve Kristove, sveti je papa sazivao crkvene sabore i tri puta putovao po Njemačkoj, Francuzkoj i Italiji ukidajući svagdje zle običaje, kažnjavajući nepopravljive grješnike, opraštajući pokajnicima i mireći zavađene duhovne i svjetovne glavare.

Kad su Normani pustošili dolnju Italiju, zamoli Leon pomoć od njemačkoga cara, ali primi samo sedam stotina dobrovoljaca. S ovim dobrovoljcima udare papinske čete na Normane, no budu hametom potučene. I sâm papa padne u ruke Normanima. Sve vrieme, što je bio u zatvoru, posvetio je Bogu oštrim postom, mnogim nespavanjem i neprestanom molitvom. Premda još nije bio star, osjećao je ipak, da mu tjelesne sile ma-

lakšu, a želio je umrieti u Rimu. Ta mu se želja izpunila. Došavši u Rim dade se na krevetu odnieti u kapelicu uz crkvu sv. Petra, izpovjedi pred biskupima svoje griehe, primi svetu Pričest i blagoslovi puk. Za nekoliko dana, dne 19. travnja 1054., preminu blaženo u Gospodinu. Mnoge milosti udielio je Bog ljudima na njegovu grobu kraj oltara sv. Grgura Velikoga.

*

Sv. Pavao apostol opominje kršćane, neka pjesmama, psalmima i duhovnim popievkama slave Gospodina. Duhovne pjesme nisu zapravo ništa drugo do poljepšane molitve. Zato bi trebalo ovakove pjesme pjevati ne samo u crkvi nego i kod kuće. A da nam bude od njih prava duhovna korist, treba da ih pjevamo pobožno, kao što treba, da pobožno i molimo, ako hoćemo, da nam molitva bude uslišana pred Bogom.

20. TRAVNJA

SVETA AGNEZA MONTE - PULCIJANSKA

Agneza se rodila godine 1274. u Italiji. Već iz malena pokazivala je osobitu ljubav k molitvi. Kad god bi mogla, otišla bi nasamo, pa sklopivši ručice molila se Bogu. Već u devetoj godini željela je postati vjerenica Kristova, i njezini roditelji, ganuti njenim molbama i suzama, dali su je u ženski dominikanski samostan. Djevojčica se s veseljem pokorila strogom načinu života, koji se provodio u samostanu, i naskoro je postala ogledalo sviju kreposti. Agneza, premda još mlada, trapila je nježno tielo oštrim postom, bdienjem i drugim pokorničkim djelima; više puta bi po nekoliko dana živjela o samom kruhu i vodi.

U to vrieme sagrađen je nov samostan u gradiću Procenu, pa kako su redovnice tražile glavaricu, zaputi se onamo Agneza i njena učiteljica Margarita. Obje djevice mudro urediše novi duhovni zavod, da je brzo liepo procvao. Sestre su tada odabrale prvom glavaricom Agnezu. Agneza je sada upravo sjala svim redovničkim vrlinama. Držeći da je po svojoj službi dužna drugima prednjačiti u svemu nastojala je da bude još poniznija, da se sve više odkine od svieta, i da joj duh sve više

nadjača tielo. Punih petnaest godina je živjela o samom kruhu i vodi, spavala na podu i kratila sebi svaki užitak. Nije Agneza riečju opominjala i poučavala podložne redovnice, jer je mislila, da bi to njoj mladoj slabo dolikovalo, nego ih je djelom poticala i vodila na uzkoj stazi kršćanskog savršenstva.

Koga Bog ljubi, onoga i kara, veli Duh Sveti. Na Agnezu dođu razne bolesti i tegobe, da bude kao zlato u vatri očišćena od ljudskih slaboća. I u najvećim bolima bila je uzor svete strpljivosti i odanosti u volju Božju. Koliko je stoga bila Bogu ugodna, dokazala su izvanredna djela, koja je počinila milošću Božjom. Tako je — da samo jedno napomenemo — neka redovnica izgubila u bolesti očinji vid. Roditelji su htjeli, neka izađe iz samostana, da bi se lakše liečila. Kako redovnica nije bila voljna izaći u sviet, toplo se preporuči Agnezinim molitvama. Božja ugodnica pomoli se Gospodinu, a bolestnica progleda i ozdravi.

Kad je Bog Agnezu očistio i prokušao, pozva je k sebi, da joj ljubav i vjernost naplati neuvelim viencem života godine 1317.

*

U svetom se Evanđelju Crkva izporeduje sa zgradom, kojoj je ugaoni kamen sam Isus Krist, a temelj apostoli i proroci. Ali i pojedini kršćanin je za sebe kuća Božja, koja se saziđuje, kad on u dobru napreduje, a ruši se, kad nazaduje. Pa kako smo svi kršćani udovi jednoga tiela Kristova, dužni smo jedan drugoga podpomagati molitvom, dobrim primjerom, naukom, utjehom i svakim mogućim načinom. Ovakav rad je pravo duhovno saziđivanje, što znači nastojanje oko kršćanskoga života i spasenja.

Vidjeli smo u životu sv. Agneze, kako je sve oko sebe saziđivala bezprikornim i svetim životom. Tako su i svi drugi svetci radili, jer je u svima gorjela ona nebeska ljubav k bližnjemu, po kojoj se poznaju pravi učenici Kristovi. Kao što je Sin Božji sišao na ovaj sviet iz ljubavi k dušama, da ih spasi, tako su iz iste ljubavi svetci vazda nastojali, da bližnjemu pomognu k vječnom spasenju.

*

Usliši nas, Bože spasitelju naš, i daj nam nasljedovati bl. Agnezu djevicu u njezinoj svetosti i ljubavi prema Tebi.

SVETI ANZELMO

Ovaj se svetac rodio godine 1033. u Pijemontu od bogatih i plemenitih roditelja. Pobožna majka bila je djetetu poput vidljiva anđela čuvara, te mu je od najranijeg djetinjstva zasađivala u srdce klicu pobožnosti i kreposti. I u znanju je mladić napredovao prekrasno. Bilo mu je tek petnaest godina, kad je htio da stupi u samostan, ali ga opat nije htio primiti bojeći se otca, čije je svjetovno mišljenje poznavao. To je bio uzrok, da je mladić počeo malaksavati na putu kreposti i nauke, pa kad mu je u to doba umrla majka, zaputio se širokim putem svjetovnoga veselja, grieha i propasti. Otac ga nije čuvao od pogibli, u koju je srljao. Mladić napokon pobjegne preko Alpa u Francuzku, gdje se baci u vrtlog svjetovnog života, dok mu i to nakon tri godine ne dosadi, i on ode u samostan Bek, da bude učenik glasovitoga učitelja Lanfranka.

Dok se Anzelmo neumorno bavio svetom naukom, iznikla je iznovice u njegovu srdcu klica bogoljubnosti majčinom rukom zasađena. Doznavši da mu je umro otac, stupi među redovnike i u 30-toj godini postane prior samostana u Beku. U toj službi pokazivao je duboko poznavanje ljudi i veliku revnost. Navlastito se trudio mladiće navesti na pravi put držeći, da kod njih može najviše dobra učiniti. Premda je od naravi naginjao samoći i razmatranju, ipak je s velikom ljubavlju njegovao bolestnike. Svaki časak vremena gledao bi, da dobro upotriebi: danju bi davao savjete, poučavao, nadgledao i vršio druge poslove svojega zvanja. Noću bi se Bogu molio, učio ili pisao. Spavati bi išao tek po ponoći.

Petnaest godina poslije bude Anzelmo izabran za opata. Na daleko i široko bio je Anzelmo glasovit s mudra svjetovanja. Pismeno i ustmeno molili bi ga mnogi za savjet, te ne bi gotovo dospievao odgovarati na pitanja.

Jednom pođe sveti Anzelmo u Englezku. Ovdje su ga silom zadržavali i izabrali nadbiskupom u Kanterbury. Sve ustručavanje bilo mu uzalud i morao je primiti visoku čast. Sad je počeo za Anzelma život brige, tjeskobe i nemira. Englezki kralj Vilim II. bio je silnik, koji nije štovao ničija, pa ni crkvena prava. Na prošnje i opomene Anzelmove odgovarao bi prietnjom i još većom silovitošću. Anzelmo ne mogavši ništa opraviti pođe u Rim papi, da ga pita za savjet. Papa izjavi Anzelmu, da ne će pristati na to, da se odreče biskupije, kako je bio naumio. Tri godine je sveti Anzelmo izbivao iz biskupije, jer ga je kralj smetao u izpunjavanju biskupskih dužnosti. U to je sam Bog dokončao razpru među kraljem i biskupom: kralj je pošao u lov, a uvečer ga nađoše mrtva sa strelicom u prsima. Anzelmo čuvši za taj nesretni događaj raztužio se i proplakao, jer se bio nadao, da će se kralj ipak obratiti. I s novim kraljem Henrikom I. nije mogao izaći na kraj. Hrabro se opirao kraljevu prestupanju crkvenih zakona i prava i napokon se sklonio u Lion. Kralj zaplieni sva dobra i dohodke nadbiskupu, što nije htio popustiti. Anzelmo je o tom pisao ovako: »Ne bojim se muka ni smrti, ali se bojim grieha i sramote nanesene Crkvi, navlastito meni povjerenoj.« U toj težkoj borbi s kraljevima Anzelmo je konačno pobiedio i dugotrajnom borbom i patnjom izvojštio slobodu i samostalnost Crkve u Englezkoj. Anzelmo je napisao i mnogo učenih knjiga, koje dokazuju njegov bistar i dubok um, i koje su mu zaslužile častno ime: crkveni učitelj. Preselio se u blaženu vječnost 21. travnja 1109. godine.

*

O, sv. Anzelmo, pobórniče Božjih prava, budi i našim zagovornikom.

SVETA TERMA I DRUGARICE MUČENICE

U ono vrieme, kad se sveti Simeon, biskup u Perziji, preselio u rajsko naselje (spomendan 17. III.), razbolila se perzijska kraljica, velika prijateljica Židova. Ovi su natuknuli kraljici, da su joj sestre pokojnoga biskupa dale otrova, tobože, da osvete smrt bratovu. Sestre Simeonove bile su djevica Terma i još jedna, kojoj se za ime ne zna. Kraljica je povjerovala potvoru, pa na zapovied kraljevu bude Terma sa sestrom i služkinjom uhvaćena i dovedena na sud. Sudci im rekoše: »Zašto ste dale otrova kraljici i gospodarici svieta? Zato ste evo zavriedile smrt«. Terma odgovori: »Zašto vam je sotona nametnuo misao toliko lažnu? Ako ste žedni naše krvi, tko vam brani, da je pijete? Mi ćemo za Boga svojega umrieti, kako kršćankama dolikuje, i ne ćemo ga se odreći, jer je on naš život, i njemu se klanjamo i njemu sâmu služimo. Kako li bi mi komu otrova dale, kad znamo, da bi to bio toliki grieh, koliko da se Boga odrečemo?« Sudac, koji je bio ujedno i veliki svećenik, reče joj: »Premda ne možete, kako kažeš, po zakonu svojem otrova davati, ipak ste to učinile žaleći smrt brata svojega«. — »A kakvo je zlo zadesilo našega brata« — reče Terma — »da bismo mi njega radi htjele izgubiti onaj život, koji je od Boga živoga? Jer premda ste ga ubili od zlobe i zavisti, on ipak živi i raduje se u nebeskom kraljevstvu«. Potom budu odvedene u zatvor.

Sutradan u zoru veliki svećenik poruči Termi, da je spreman sve tri izbaviti od smrti, ako se hoće za nj udati. Djevojka mu odgovori: »Ne dao Bog, da se to ikada zbude, jer sam se jednom zaručila s Gospodinom Kristom i djevojačtvo svoje njemu čuvam i trudim se, da mu ostanem vjerna. Ne bojim se umrieti, jer ovaj put, na koji hoćete da me odpravite, dovest će me bratu mojemu, da ondje nađem utjehu uzdasima i biedama, koje sam prepatila poslije njegove smrti. Jednake poruke poslaše Termi i druga dva sudca, ali i njih odlučno odbije.

Videći sva trojica, da ih je prevarila nada dogovore se, te lažno posvjedoče na žene, da su trovateljice. Kralj po tom presudi, da se ne pogube, ako se poklone Suncu. A kad je to poručeno svetim ženama, one odgovore: »Mi

se klanjamo Stvoritelju neba i zemlje, i vaše prietnje ne će nikad učiniti, da se odvojimo od ljubavi Isusa Krista«. Odmah bi izrečena osuda, da se žene imadu pogubiti na način, kako odrede sudci. Ovi su pak govorili, da kraljica ne će ozdraviti, dok ne prođe kroz razsječene pole njihovih tjelesa!

Izvedavši, dakle, žene pred gradska vrata svezaše svaku među dva kolca i onako ih napolak prepiliše. Potom objesiše komade tjelesa na stupove. Tada prođe bolestna kraljica između onih čistih i svetih tjelesa, i silna rulja za njom.

Tako je svršila svoj mučenički život sveta Terma sa sestrom i služavkom.

*

Kako lako i brzo može djevojka, dobro odgojena, kroz nevaljale knjige i grješne zabave ili pokvareno družtvo izgubiti vjeru i krepost! Ali u poviesti današnjih svetih mučenica vidjeli smo i u žena odlučnost i jakost duha, kakove ne ćemo naći kod mnogih mužkaraca. U svetoj Termi i drugaricama bila je snaga, koju može steći svaka djevojka i svaka žena, snaga naime milosti Božje, koja se i u slabima pokazuje jaka. Bude li tvoj život ukorienjen u vjeri i zakonu Božjemu, tada će te sam Bog držati te se ne ćeš kolebati ni podleći u napasti.

*

Daj nam, Gospodine Bože, štovati spomen tvojih svetih mučenica i dostojno ih nasljedovati!

SVETI VOJTJEH (ADALBERT)

Današnji svečar rodio se u Češkoj godine 956., te primi na krštenju ime Vojtjeh. Otac je namienio sinu vojnički stalež, i sin je postao vojnik, ali vojnik Kristov. Kad se naime nejako čedo težko razboljelo, roditelji se zavjetovaše, da će ga posvetiti službi Gospodnjoj, ako ozdravi, i Gospodin im povrati zdravo čedo. Kao mladić ode Vojtjeh na više nauke u glasovitu biskupsku školu u Magdeburgu, gdje ga je nadbiskup tako zamilovao, da mu je na svetoj potvrdi dao svoje ime Adalbert, pa je svetac po ovom imenu poznatiji u katoličkom svietu. Izučivši škole u Magdeburgu vratio se kući i bio ređen za svećenika od Ditmara, prvog pražkog biskupa. Biskup Ditmar učinio je mnogo za svetu vjeru u češkom narodu, ali kad je bio na samrti, sav rad mu se pričinio tako neznatan, da je stao pred svećenicima glasno uzdisati i moliti za oproštenje. Ovaj prizor duboko se dojmio mladoga Vojtjeha.

Godine 982. skupi se sabor, da izabere novoga biskupa. Svi su glasovi bili za Vojtjeha, pa kad su mu došli prijatelji čestitati, rekao im je ozbiljno: »Mitru na glavi i štap u ruci nije težko nositi, ali je strašna misao na strogi obračun.« Kao biskup ušao je Vojtjeh bos i vruće se moleći Bogu u biskupsku crkvu. Mladi biskup pokazivao je najljepše osebine duha i srdca. On odluči biti pravi nasljednik apostola, biskup po propisima svetoga Pavla. Od svojih dohodaka zadržao je za svoj dom samo četvrtinu, sve ostalo namienio je crkvama i siromasima. Na sebe i svoja osjetila oštro je pazio, da mu duh podpuno vlada tielom. Često se uzpinjao na propoviedaonicu, da duše svojih vjernih nahrani riečju Božjom. Mnogo se bavio poučavanjem svećeničkog podmladka i obilazio svoju biskupiju, koja se daleko širila po svoj Češkoj, Moravskoj, Šleziji i Gornjoj Ugarskoj.

U samom zavičaju bilo je sve nastojanje Vojtjehovo oko kršćanskog napredka njegova stada gotovo uzaludno. Svi staleži bez razlike podali su se griehu i razkalašenosti, dok je narod bio pun praznovjerja. Svetom Vojtjehu se činilo, da bi drugi kao biskup mogao više

uraditi i stoga se s dopuštenjem papinim odreče biskupije i ode u jedan rimski samostan, gdje je bio upravo uzoran redovnik.

Na veliku molbu svega naroda vrati se sveti Vojtjeh nakon pet godina ponovno u Češku i bude s neizrecivim veseljem dočekan. Svi mu obećaše, da će ga u svemu slušati. Vojtjeh se prihvati s novom revnošću apostolskoga rada, ali Česi brzo zaboraviše svoje obećanje. Vojtjeh klone duhom i skloni se opet u prijašnji samostan. Papa zapovjedi biskupu, da se ponovno vrati, ali mu dopusti, da može — ako se Česi ne poprave — otići u neznabožačke krajeve propoviedati sveto evanđelje. Zbog ubistva svoje braće ode sveti biskup u Poljsku. Ondje nisu htjeli slušati propovjednika, nego su ga grdili, vrieđali i gonili od mjesta do mjesta. Vojtjeh odluči, da ode s drugovima k Slovenima Ljutićima, no putem bude ubijen. To se dogodilo 23. travnja 997. Sveto tielo mučenikovo odkupi vojvoda poljski i sahrani u Gnieznu.

*

Pravo kaže sveti Augustin: »Sve, što ima kraj kratko je i zato su svetcima sve patnje ovoga svieta lake, jer poslije njih dolazi blaženstvo, gdje nema muke, ni plača, ni jauka. Prolazi obličje ovoga svieta, i ako je Bog za nas, tko će protiv nas?«

Sv. Vojtjeh je kod Slovaka zaštitnik isto takvog književnog družtva (Družtvo sv. Vojtjeha), kao što je sv. Jeronim zaštitnik našeg Hrvatskog Književnog Družtva sv. Jeronima.

*

Svemogući Bože, daj nam po primjeru svetoga Vojtjeha doći u vječnu domovinu. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

SVETI JURAJ

Malo koji svetac poštuje se tako odavna i tako obćenito po svem kršćanskom svietu kao sveti Juraj. Već za cara Konstantina Velikoga kažu, da je na čast svetom Jurju sagradio u Svetoj Zemlji crkvu. U Carigradu je bilo pet crkvi sazidano na čast svetome Jurju. Englezi su uzeli svetoga Jurja za zaštitnika kraljevstva. I republici Genovi bijaše on zagovornik. Ruski car imao je u grbu njegovu sliku. U hrvatskom narodu sveti je Juraj mnogo slavljen. Za Bosnu kaže Kačić, da svetoga Jurja slavi »odkad je postala i kršćansku viru zapoznala«. Senjski Uskoci prizivali bi vojvodu Đurđa u pomoć navaljujući na neprijatelje Mletčane, a i sada je još sveti Juraj zaštitnik senjske biskupije.

No, žalibože, upravo o ovome svetcu nemamo posve pouzdanih viesti. Prava su se starinska pisma o njemu izgubila, a novije viesti nisu toliko sigurne.

Sveti Juraj je najvjerojatnije rodom iz Kapadocije. Od djetinjstva je bio odgojen u kršćanskoj vjeri. Otac mu je umro mučeničkom smrću, a poslije njegove smrti otišao je Juraj s majkom u Svetu Zemlju, odakle je ona bila rodom, i gdje joj se nalazilo nasljedno dobro. Hrabrome mladiću svidio se vojnički stalež, pa je otišao u vojnike, gdje je hrabrošću, ali i valjanim neporočnim vladanjem, pretekao drugove te brzo postao vojvoda. Car Dioklecijan zamilovao je Jurja radi njegove valjanosti i obdario ga velikim častima. Dioklecijan je prvih 20 godina svoga carevanja bio dobar kršćanima, pače i među njegovim dvoranima nalazilo se kršćana. No pod konac svojega vladanja odlučio je trošnu rimsku državu podići na prijašnju snagu i slavu, a kršćanstvo, protivno poganskim rimskim uredbama, podpuno zatrti. Car izda odluku za odlukom protiv kršćana, jednu goru od druge. Kršćanima se uzmu sva prava, časti i službe, crkve im se poruše, svete knjige spale. Tamnice se napune sužnjeva, nastanu strašna mučenja, stratišta se zaliju krvlju. Tada stupi Juraj pred cara i reče: »Care, dokle ćeš još bjesniti ognjem i mačem? Šta smo ti mi kršćani skrivili? Mi se doduše ne klanjamo tvojim

bogovima, jer ih je izmislila ljudska mašta, ali se molimo za tvoje carstvo Bogu živu i poslušni smo ti i vjerni«. Car Dioklecijan držeći svaki prigovor za uvredu svojega carskoga veličanstva dade Jurja najprije baciti u tamnicu i ne mogavši ga nikakvim mukama odmetnuti od vjere kršćanske osudi ga na smrt. Na današnji dan godine 303. odsjekoše ugodniku Božjem glavu.

*

Slikari i kipari prikazuju svetoga Jurja kao mlada viteza, koji kopljem probada strašna zmaja. Takav kip se nalazi i u Zagrebu na Akademijskom trgu. Onaj zmaj znači staru zmiju, o kojoj govori Sveto Pismo, koja je od onoga časa, kad je prve ljude prevarila u raju, premnogo zla počinila po svietu, i koja kao ričući lav obilazi, tražeći koga da proždre. Ovu zmiju svladao je sveti Juraj, kad se ničim nije dao odvratiti od vjere i ljubavi Kristove. Slika ili kip svetoga Jurja neka nas uviek sjeća toga, da nam se valja boriti protiv svih navala đavla, ubojice roda ljudskoga i stare zmije.

Kako si ti vjeran zastavi Isusovoj, na koju si se zakleo svetim krštenjem i svetom potvrdom?

*

Sveti Jurju, moli za nas!

SV. FIDELIS SIGMARINŽKI

Sv. Fidelis se rodio u Šigmaringenu god. 1577. Još kao diete izgubi otca. U naucima bijaše Fidelis veoma marljiv. Njegova majka i njegov skrbnik poslaše ga na visoku školu u Freiburgu, gdje postade doktorom prava.

Već u svome najranijem djetinjstvu provodio je Fidelis strogi i pokornički život, uzdržavao se od vina, a pokornički pojas trajno je nosio. Vladanje mu bijaše smjerno, i njegova blagost i ljubežljivost učinila je, da su ga svi veoma cienili i štovali. God. 1604. ponudi se za pratioca trojici plemića, koji se zaputiše na put u razne evropske zemlje. Htio je Fidelis sačuvati ove mladiće od raznih opasnosti, što ih putovanje sobom donosi. Dakako da je najviše vriedio njegov primjer u pobožnosti i svakoj kreposti. Na blagdane primao je sv. pričest, a po svim gradovima, kuda bi došao, pohađao bi crkve i bolnice, pomagao iz svih sila siromahe i često put ih darivao vlastitom odjećom.

Kad se nakon šest godina Fidelis vratio s puta, posveti se odvjetničtvu. U tom zvanju bijaše njegova pravednost tolika, da su ga mnogi, pa i njegovi neprijatelji, nazivali »odvjetnikom siromaha«. No ubrzo dodija svetcu takav način života i on stupi god. 1612. u kapucinski samostan u Freiburgu.

Postavši redovnikom podvostruči Fidelis svoju revnost. Najspremnije bi se pokoravao odredbama svojih poglavara, a napastima se suprotstavljao na taj način, što bi ih odkrivao svome duhovnom vođi. U adventu i korizmi bijaše mu jedina hrana kruh te suhi plodovi. Molio se bez prestanka, i svaka mlakost bijaše od njega daleko. Kad posta predstojnikom samostana u Feldkirchu, bijaše još stroži prema sebi: često bi čitao redovnička pravila i revno se molio Bogu, da ga očuva svake sablazni, kojom bi mogao naškoditi svojim podložnicima. Tuđe pogrješke kažnjavao bi blago, ali je strogo od svih zahtievao, da drže kućni red.

Glas o revnosti Fidelisovoj dopre napokon u Rim, i Sveta Kongregacija za širenje vjere naloži svetcu, da propovieda kalvinima u Graubindenu. Uspjeh tih misija bijaše velik tako, te su se obratile i mnoge ugledne osobe. Razjareni kalvini odluče stoga, da ubiju nepoćudna propovjednika. Svetac dozna njihovu nakanu i spremaše se na smrt, ali ne odusta od svojih propoviedi i apostolskoga rada. Mnogima proreče smrt i od toga vremena podpisivao bi se svagda u pismima: »brat Fidelis, koji će doskora biti hranom crvima.« Prigodom jedne propoviedi izpali neki krivovjerac pušku na Fidelisa, ali promaši. Kad su ga prisutni stali opominjati, da se čuva, svetac reče mirno, da je uviek spreman dati svoj život za vjeru. Ta mu se želja doskora izpuni. Jer kad se vraćao upravo tom zgodom kući u mjesto Grüsch, napadnu ga na putu kalvinski vojnici, predvođeni svojim propovjednikom, i zatraže od njega, da se odreče vjere. Svetac im reče: »Ne ću sliediti vaše zablude. Katolički nauk vjera je sviju stoljeća i ja se smrti ne bojim«. Tada ga jedan od vojnika poseče sabljom i baci ga na zemlju, ali svetac kleče na svoja koljena i moljaše se za svoje neprijatelje. Upravo kad izgovori rieči: »... pomozi mi, o sveta Marijo, Majko Isusova,« probodu ga vojničke bajunete. Jedan od napadača odsieče mu i lievu nogu. Tako umrie sv. Fidelis u 45. godini svoga života. Videći to kalvinski propovjednik zabaci svoje zablude i vrati se u krilo katoličke Crkve.

Svetčevo tielo bi dostojno pokopano, a kasnije preneseno u Feldkirch, gdje se i danas nalazi. Glava i lieva noga čuvaju se u stolnoj crkvi u Churu. Na njegovu grobu zbila su se vrlo mnoga čudesa. God. 1746. uvrsti ga papa Benedikt XIV. u broj Božjih svetaca.

*

Sv. Fidelis podvostručio je svoju revnost u službi Božjoj, kad je stupio u redovnički stalež, jer je držao, da je vrlo kasno počeo Bogu služiti. Možda si i ti zanemario službu Božju; možda si jednak radniku, koji oko jedanaestog sata dolazi u vinograd Gospodnji. Ako je tako, tada se sjeti Kristovih rieči: »Dolazi noć, u kojoj ne će nitko moći više raditi« (Iv 9, 4). Kada dolazi ta noć, ne znamo. I stoga »činimo dobro, dok imamo vremena« (Gal 9, 10), a u tom neka nam bude pomoćnikom i vođom sv. Fidelis!

SVETI MARKO EVANĐELISTA

Marko je bio rodom iz Cirene u Africi. Poslije Kristova uzkrsnuća obratili su ga apostoli od židovstva k vjeri kršćanskoj. Petar ga je uzeo sa sobom u Rim za pomagača kod navješćivanja vjere. Kako je Marko, neprestance drugujući sa svetim Petrom, podpuno znao njegov nauk, zamolili su ga kršćani u Rimu, da napiše sve, što je Petar propoviedao o Spasitelju. To je Marko učinio, i tako je nastalo njegovo evanđelje. Mila bijaše svetom Petru ova revnost rimskih kršćana za rieč Božju, i on potvrdi evanđelje svoga učenika kao posve istinito, po čemu dobije istu vriednost, kao da ga je napisao sam Petar. Evanđelje svetoga Marka mnogo se podudara s evanđeljem sv. Mateja. Sveti Petar iztumačio je gdjekoja mjesta u tom evanđelju, a sveti Marko pobilježio je tumačenja Petrova, pa je od ovih bilježaka i od Matejeva evanđelja sastavio svoje evanđelje.

Poslije je sv. Marko pošao po nalogu apostola Petra u Egipat, da propovieda evanđelje. Kako je Egipat od prije bio opoganjen ludim praznovjerjem, tako je od dolazka svetoga Marka cvjetalo u njemu kršćanstvo osobitom snagom i ljepotom. Sveti je Marko navješćivao Isusov nauk najprije u manjim egipatskim gradovima. Napokon je otišao u glavni grad Egipta, u Aleksandriju, za gradom Rimom prvi i najznamenitiji grad u cieloj rimskoj carevini. Propoviedanjem svetoga Marka nije se samo mnogo pogana u Aleksandriji obratilo vjeri, nego su također mnogi od njih naskoro krenuli stazom savršenstva. To razsrdi one građane aleksandrijske, koji su ostali pogani. Marko, da spasi život, ode iz grada. No prije posveti još za biskupa u Aleksandriji Anijana, koji se bio prvi obratio k vjeri kršćanskoj.

Potom je Marko propoviedao evanđelje u raznim krajevima svieta. Bio je također u Rimu nazočan pri mučeničkoj smrti svetih apostola Petra i Pavla. Tada se opet vratio u Aleksandriju i našao na veliku svoju radost, da su kršćani napredovali u vjeri i bogoljubnosti, i da se broj kršćana umnožio.

Na sam Uzkrs uhvatili su biesni pogani Marka u času, kad je služio svetu misu, svezali mu uže oko vrata i povlačili ga cieli dan gradom. Marko je slavio Boga, što je dostojan trpjeti za njegovo sveto ime. Navečer ga bace u tamnicu. Sutradan ga opet povlače, dok ne izpusti dušu s riečima: »U ruke tvoje, Gospodine, predajem duh svoj,« dne 25. travnja godine 68. Kršćani skupe ostatke svetoga Marka i ukopaju na mjestu, gdje je poslije sagrađena crkva.

Prije tisuću godina donieli su mletački trgovci svete ostanke Markove u Mletke, gdje su ga izabrali zagovornikom republici i sagradili na njegovu čast prekrasnu crkvu.

*

Razmišljaj često vječne istine, koje su u svetom evanđelju, i nastoj, da ih vjeruješ i revno vršiš, jer je u njima Božja snaga za posvetu naših duša i za život vječni. I sviet ima svoje evanđelje protivno evanđelju Kristovu. Sviet propovieda oholost, osvetu, sebeljublje, a Isus poniznost, blagost, ljubav. Po kojem ti evanđelju živiš, kršćanine dragi? Kakav je duh u tebi? Duh Kristov ili duh svieta? Čiji je duh u tebi, onomu i pripadaš i pripadat ćeš mu za vieke!

SVETI VILIM I PEREGRIN

Vilim se rodio u Aziji, u gradu Antiohiji, poslije godine 1100., kada su Franci zavladali Antiohijom. Kako je imao veliko zemaljsko bogatstvo trsio se, da steče još veće bogatstvo kršćanskih kreposti. Imajući jedinca sina, koji se zvao Peregrin, starao se, da mu ovaj naslieđi oboje bogatstvo. Zato je našao sinu za učitelja čovjeka učena i pobožna, a i sam ga je riečju i primjerom upućivao na dobro i prezir svieta. Sin slušajući otca toliko se naučio prezirati sviet, koliko su ga drugi ljudi hvalom uznosili i tražili. I u naucima je mladi Peregrin pretekao ne samo svoje vršnjake nego i starije mladiće.

Kad je Peregrin odrastao, a majka mu umrla, zaželi, da vidi Jerusalem i sveta mjesta. Otac ga, davši mu blagoslov, težka srdca opremi u ime Božje. Peregrin mjesto svilene odjeće obuče prostu i mjesto zlatnoga pasa opaše uže i pođe na sveti put pješke u dragovoljnom siromaštvu. Došavši u Jerusalem pošao je od mjesta do mjesta i svagdje osjetio toliku pobožnost i prolio toliko suza, da bi mogao reći sa psalmistom: suze su mi bile kruh dan i noć. Kadgod bi došao na presveti grob Spasiteljev promišljavajući božanska otajstva, duša bi mu se napunila tolikom slašću, da je sve zemaljske stvari podpuno zaboravio. Zato je odlučio posvetiti se Bogu i spasenju bližnjega. Stupi dakle u tamošnju veliku bolnicu, da dvori bolestnike.

Otac je međutim, ne mogavši dočekati sina, bio u velikoj brizi. Pošalje dakle ljude u Jerusalem, da mu traže sina, i kad se oni vrate bez njega, odluči sam poći u Svetu Zemlju. Posjeti pobožno sveti grob Gospodina našega i druga sveta mjesta i svagdje pita za sina, ali ga nigdje ne nađe, odatle svaki dan veća žalost njegovu srdcu. K tomu je došla i bolest, te je bio prisiljen skloniti se u bolnicu, gdje je njegov sin dvorio bolestnike. Sin je poznao otca, ali otac nije prepoznao sina, premda ga je ovaj brižno dvorio i tješio, da će mu se sin povratiti. Kad je Peregrin vidio, da otcu nije bolje, pače sve gore, nije se više mogao uzdržati, da mu ne kaže, tko je. Prevelika radost povrati otcu prijašnje zdravlje.

Obojica se zatim vrate u Antiohiju, pa prodavši sve imanje, dio od dobivenih novaca dadu siromasima i

crkvama u Antiohiji, a drugo ponesu sa sobom u Jerusalem, da mogu u bolnici, u kojoj su bili, hraniti siromahe Kristove. Došavši onamo stali su dužnicima izplaćivati dugove, bolestnima i siromašnima davati milostinju, oskudne i gladne odievati i hraniti, a tjelesa umrlih kršćana ukopavati.

Kad je Vilim, već star i iznemogao, blaženo preminuo s ovoga svieta, nije ni sin dugo za njim ostao na ovom svietu, nego je pohitio, da se što prije s roditeljem udruži u domu Otca nebeskoga.

*

Što koristi, ako se djeca odgoje, da budu na oko sretna na ovome svietu, a promaše posljednju svrhu, za koju su na ovom svietu i izgube vječno blaženstvo? Bog ne će roditelje na sudnji dan pitati, koliko su djeci stekli imetka, časti i slave, nego će pitati jesu li djecu vodili na put spasenja? Jesu li ih opominjali na molitvu, izpovied, polaženje crkve i kršćanskog nauka?

Dužnost je dakle onima, kojima je Bog dao djece, da se brinu za njihovo duhovno dobro i vječno spasenje.

*

Priđi, Gospodine, prošnjama našim, koje donosimo o svetkovini blaženih tvojih priznavalaca Vilima i Peregrina, da mi, koji se ne uzdamo u svoju pravednost, budemo podpomognuti njihovim molitvama.

BLAŽENA OZANA KOTORKA

Blaženica je ugledala Božje svietlo u crnogorskom selu Komanima, ili vjerojatnije u Relezi, na 25. studenoga god. 1493. Na krštenju dobi ime Katarina, a prezimenom se zvala Kosić, ili, kako drugi spominju, Đujović. Bog ju je obdario neobičnom tjelesnom ljepotom, a još ljepšom dušom. Resila ju blaga ćud združena s vanrednom prijaznošću. Rastla je nevina i čedna na radost i utjehu ubogih roditelja. Zarana postade pastiricom, i već u prvoj mladosti osjeti, da je pozvana na nešto više. Bijaše pjesničke duše, i sav njezin život posta pjesma Bogu. Svaka biljka, svaki cvietak mirisao joj veličnom i dobrotom Božjom. Po majčinoj obuci još većma uzplamti srdce pobožne pastirice ljubavlju prema Bogu i ona običavaše govoriti: »Tko će mi pokazati, gdje stanuje moj Bog? Ukaži mi se, moj Gospode! Kako mi za tobom duša vene! Učini me dostojnom, da te upoznam, da ti sve vieke vjerno služim! Ukaži mi svoje milo, sveto lice, pa ću sretna umrieti!« — Gledajući jednom u viđenju razpetoga Spasitelja pade u nesviest od žalosti i odtada se Bogu sasma posveti.

God. 1507., u 14. godini svoga života ostavi Ozana roditeljsku kuću i nastani se u Kotoru, koji je brojio u to doba oko 3500 duša. Tu je stupila u službu vlasteoske porodice gradskog viećnika Aleksandra Buchija. U slobodno se vrieme učila pisanju, čitanju i vjerskim istinama. Osim toga bi pohađala bolestnike, dvorila ih i tješila. Nakon šest godina vjerne službe oprosti se Ozana s domom Buchi-a i stupi u 22. god. života u treći red sv. Dominika. Kao redovnica promieni svoje ime u Ozana, na uspomenuu bl. Ozane iz Mantove, koja je g. 1505. preminula na glasu svetosti. Sada pregnu svim silama, da postigne blago, koje crv ne toči, ni moljac podgriza: svaki dan je bivala revnijom u djelima pobožnosti, u vršenju svojih dužnosti, i kotorski su se građani divili svetoj djevojci, koja je znala naći pustinju i usred grada. Kako je njezina ćelija stradala od potresa, preseli se Ozana god. 1521. u samostan kraj crkve sv. Pavla. Tu je provela 44. god. u vanrednoj strogosti sve do svoje smrti. Njena duša vinula se do najvišeg kršćanskog savršenstva, te je okusila bol i radost pokorničkog života.

Krevet joj bijahu drvene letve, a za uzglavlje joj služio komad neotesanog drveta. Sliedila je siromaštvo apostola, jakost mučenika, vjeru izpovjedalaca te revnost i prijaznost svetih djevica. Kotorani su joj donosili hrane, od koje je najgore pridržavala za sebe, a ostalo je dielila siromasima. Djevičanska čistoća i pokora bijahu njezine glavne kreposti.

Gospodin Bog obdari našu Blaženicu ne samo darom proročtva, već i darom čudesa. Jednom dovedoše Blaženici diete od 5 godina sliepo na oba oka moleći je, da mu izprosi izgubljeni vid. Ponizna Ozana naredi, da se pomole sv. Ivanu Krstitelju, čije je ime diete nosilo, i da mu operu oči vodom. Diete namah progleda. Mnogi je pomorci osjetiše kao zaštitnicu, dok je još bila u životu. Zato su mornari prilazili bosi k njezinim moćima, da joj se mole i zahvale.

Kotorani štuju uz svoga slavnoga pokrovitelja sv. Trifuna i bl. Ozanu, kao svoju osobitu zaštitnicu. Zavolivši Ozana Kotor nastojala je još za života, da bude gradu od pomoći. Molitvom i postom ukloni od Kotora kugu, koja je tri godine harala po Dubrovniku i okolici.

Ozana bijaše napokon dozrela za nebo. Zadnju bolest podnese velikom strpljivošću i odanošću u volju Božju. Pred smrt dade se prenieti u crkvu sv. Pavla, gdje ponovi obću izpovied, okriepi se za posljednji put presvetim Tielom Gospodnjim, oprosti se sa svojim duhovnim otcem, sa redovničkim sestrama i s kotorskim građanima. Bl. Ozana, puna žara božanske ljubavi, preseli se u vječnost na 27. travnja 1565. g. Bog nije dopustio, da smrt na njezinom tielu ostavi svoje tragove: iz mrtvoga tiela izvije se preugodan miris, i tako je Bog na čudesni način posvjedočio svetost svoje ugodnice.

Tielo bl. Ozane osta u crkvi sv. Pavla do god. 1807., a potom bi prenesena u stolnu crkvu sv. Marije, gdje se i danas čuva. Godine 1927. proglasila je Crkva Ozanu blaženom, pa je ona jedina blaženica među hrvatskim blaženicima. Molimo je, da hrvatskom narodu izprosi milost, kako bi se preporodio u duhu evanđeoskih načela.

SVETA ZITA

Nedaleko od grada Luke u Italiji rodila se godine 1212. nekoj seljačkoj obitelji kćerka Zita, koja je svojim životom postala uzorom služavkama svih vremena.

Zita je bila od samoga djetinjstva toliko pobožna, da je majka njom podpuno upravljala samim riečima: ovo je Bogu po volji, ono mu nije po volji. Došavši u službu uglednoj obitelji u gradu svako bi jutro tako rano ustala, da je mogla biti kod svete mise, a uz to nije nikakva posla zaboravila. Često bi otišla kamogod nasamo i razmišljala o vjerskim istinama. U tom razmatranju naučila se savjesnom vršenju službe, strpljivosti, krotkosti i dragovoljnom podnošenju tuđih pogrješaka. Mnogo se molila Blaženoj Djevici Mariji, da joj izprosi krepost poniznosti, čistoće, poslušnosti, odricanja i neprestanog sjećanja na Boga.

Zita se bojala napasti i svoje slabosti, ali se uzdala u Boga, da će njenoj dobroj volji dati dosta snage. Odlučno je svladavala svaki osjećaj srdžbe, lienosti i želju za uživanjem. Na spomen muke Kristove Zita se dragovoljno odrekla mnogih dopuštenih užitaka. Ljeti i zimi nosila je samo jednu prostu haljinu od platna, hodila bosa, ležala više puta na golom tlu mjesto u krevetu, kod jela ostavljala sve suvišno, i zadovoljavala se onim, čega ne bi drugi htjeli. Postila je često, da svoj obrok može dati drugima, jer nije ništa većma voljela nego moliti se Bogu i dieliti milostinju. Dok je sama sobom bila vrlo oštra, drugima je bila ljubezna. Četrdeset i osam godina služila je u jednoj te istoj kući, a nitko se nije mogao za sve to vrieme na nju pravedno potužiti. Rad je držala svetom dužnošću, pa kad je bila već i prestara, nikad nije bila bezposlena, nego bi još govorila: »Služkinja nije pobožna, ako nije radina. Bezposlena pobožnost je kod služavki lažna pobožnost.«

Zita je nastojala da pomogne i drugim služavkama. No ove su najprije gledale da i nju priviknu lakomislenom životu. Kad to nisu mogle, prekoravale bi je, da

smjera licemjerstvom doći u volju gospodarima. Štogod bi ona radila, sve bi zlo tumačili, njezine bi rieči izkretali, neprekidno je pogrđivali i vrieđali, i napokon su je i domaćinu i domaćici neprestanim klevetanjem omrazili. No Zita se odricala sebe, uzimala križ na se i pristajala za Spasiteljem. Što ju je više sviet od sebe odbijao, to više je tražila u Bogu utjehu i radost. Napokon učini Bog, da su svi pomalo Zitu zavoljeli i počeli je štovati.

Zita nije znala ni čitati ni pisati, ali je u neizkvarena dječja srdca sijala sjeme svake kreposti i to riečju i primjerom. Rado je druge izgovarala, i od svega srdca se trudila oko spasenja druge služinčadi. No kod toga ih nije mučila opomenama i mnogim pripoviedanjem, nego je prednjačila dobrim primjerom i molila se za bližnjega. Napokon umrie ova kršćanska služavka na današnji dan godine 1272. u šezdesetoj svojoj godini.

*

Kršćanske služavke! slušajte gospodare svoje u prostodušnosti svojega srdca kao Krista. Ne radite kao da ljudima ugađate, nego kao službenice Kristove tvoreći volju Božju od srdca.

SVETI VITAL

Sveti Vital se rodio u Italiji u gradu Milanu. Kad je dorastao do oružja, dao se u vojnike i u mnogim zgodama pokazao veliko junačtvo. Zato ga je mnogo štovao Pavlin, carski namjestnik. Poganin Pavlin nije znao, da je Vital kršćanin, no kako ga je mnogo cienio više puta bi na njegovu molbu prestao kršćane progoniti. Jednom, kad je Vital s Pavlinom došao u Ravenu, dočuo je odmah pri svojem dolazku, da je kršćanin Urzicin, po zvanju liečnik, pretrpio već mnoge muke, no sada, doveden na stratište, da se pokolebao u vjeri. Vital je pošao na stratište i nagovorio Urzicina, da se pokaje za malodušnost i sâm pozvao krvnika, neka čini dužnost. Kad je liečniku bila odrubljena glava, uzeo je Vital njegovo tielo i pobožno ga sahranio.

Doznavši to Pavlin dade preda se dovesti Vitala. Hrabri vojnik Kristov nimalo se nije uplašio Pavlinova gnjeva, dapače je ovoga ljubezno nagovarao, da se odreče neznabožtva. Pavlin ne htjede ni slušati, nego zapovjedi službenicima, da Vitala odmah zatvore u tamnicu.

Sutradan udariše Vitala na muke, ne bi li ga tako prinudili, da žrtvuje bogovima. No Vital se nije ni malo prepao, nego je i posred najgroznijih muka jednako slavio Krista i nagovarao Pavlina, da prigrli kršćansku vjeru. To je još većma razljutilo Pavlina. On zapovjedi, neka Vitala odvedu na ono mjesto, gdje je bio pogubljen liečnik Urzicin; ondje neka sagrade žrtvenik, pa ako Vital ne bude htio odmah žrtvovati, neka ga živa zakopaju. Sveti Vital nije htio žrtvovati. Odmah ga gurnu u duboku jamu, zaspu kamenjem i pokriju zemljom. Tako je sveti Vital bio živ ukopan i stekao muku... Tako je sveti Vital bio živ ukopan i stekao mučeničku krunu oko godine 150. Onoga poganskoga svećenika, koji je bio Pavlina naputio, da Vitala živa ukopa onaj čas, kad se to dogodilo, obsjedne nečisti duh, pa je ovako bjesomučan vikao na grobu svetoga Vitala: »Pališ me, Kristov mučeniče, pališ me i težko mučiš!« Nakon par dana skočio je u vodu i jadno poginuo.

Sveta Valerija, žena mučenika Vitala, doznavši za smrt svoga muža pođe iz Milana u Ravenu po sveto tielo, ali joj kršćani u Raveni nisu htjeli dati svetih ostanaka. Vraćajući se sveta Valerija kući zapala je na putu među pogane, koji su žrtvovali bogovima i žrtve jeli, pa i nju ponudili žrtvovanim mesom. Kad ona nije htjela jesti govoreći da je kršćanka, tako su je nemilice izprebijali, da se došavši kući za tri dana preselila u vječnost ka Gospodinu. Ukopana bi u Milanu sa svojim sinovima, svetim Kristovim mučenicima, Gervazijem i Protazijem.

*

Nismo svi zvani, da zadobijemo slavu mučeničku, ali smo svi dužni živjeti u duhu odricanja, to će reći: nikad drugo ne htjeti, nego što Bog hoće, i njemu tielo i dušu sa svim moćima prikazati.

Ako imamo priliku, da koga opomenemo na dobro i dovedemo u nebo, ne propustimo to učiniti. Braćo moja, — piše sveti apostol Jakob, — ako tko zađe s puta istine, i obrati ga tko, neka zna, da će onaj, koji obrati grješnika s krivoga puta njegova, spasiti dušu njegovu od smrti i pokriti množtvo grieha. Sveti Vitale, daj nam jakosti u tome djelu!

SVETI PETAR

Petar se rodio godine 1206. u Veroni u Italiji od krivovjernih roditelja. Ipak su oni, nemajući druge poslali Petra u katoličku školu. Petar je naučio ne samo čitati i pisati nego i pobožno moliti apostolsko vjerovanje. Kad je Petar odrastao, odveo ga otac u Bolognu, da u višim školama produži nauk. Tu je Petar imao zgodu čitati katoličke knjige i utvrditi se u katoličkoj vjeri. To je marljivo i činio. Njegovi bezdušni rođaci, znajući da čistoj vjeri ništa toliko ne smeta koliko nečisti život, zavodili su ga sami na grieh, da ga potom lakše odvrate od katoličke vjere. No Petar je svaki puta, kao čudom Božjim, umakao napasti. Sâm anđeo čuvar nadahne svetoga mladića mišlju, da potraži utočište u redu svetoga Dominika, koji je tada još bio u životu. Promislivši stvar zrelo Petar zamoli, da ga prime u red, pa kad mu se molba izpunila, počne tako revno nastojati oko duhovnog savršenstva, da je za kratko vrieme postao izgled svih kreposti. Svršivši nauke i primivši svećenički sveti red uzme propovjedničku službu, koju je s tolikom revnošću vršio, da je u svoj Italiji stekao ime apostola.

Jednom lažno obtuže Petra, da je dopustio nekim ženama, da uniđu u njegovu sobicu. Budući da je to bilo strogo zabranjeno, ma bile i najčestitije ženske, zatvore ga nevina u drugom samostanu i zabrane mu propoviedati i družiti se s ljudima. Petar je strpljivo podnosio kazan, ali kad je već mnogo mjeseci minulo, počne postajati malodušan, te jednom klekne pred razpeće i reče: »Gospodine moj, ti znaš, da sam u ovoj stvari nevin. Zašto si dakle dopustio, da me tako sude?« I čuje glas: »A što sam ja, Petre, učinio zla, da su me s ovolikom sramotom osudili na križ? Uči se, dakle, po mojem primjeru sve ravnodušno podnositi.« Od toga se Petar i zastidio i utješio. Ali i nevinost njegova naskoro se očitovala. Odonda, pa sve do svoje smrti, propoviedao je Petar u različitim gradovima Italije i mnoge tisuće grješnika priveo pokori i još više tisuća krivovjernika obratio k pravoj vjeri. I darom čudesa obdario je Bog svojega ugodnika.

Narod je ljubio apostolskoga čovjeka zbog njegove pobožnosti i čudotvornosti i više puta ga na ramenima iznio iz crkve kući. No to većma su na nj mrzili krivovjerci. Znao je za to sveti Petar, pa je često i vruće molio Boga za milost, da umre mučeničkom smrću. Kad je na nedjelju Cvjetnicu godine 1252. propoviedao, reče javno, da znade, kako su se krivovjerci urotili na nj i skupili već novac, što će dati ubojici. Neka čine, što ih volja, on će im se mrtav još više opirati nego li živ. I zbilja ne dugo zatim dočekaju ga u šumi dva plaćena razbojnika i zadadu mu u glavu smrtan udarac. Padnuvši na tle preporučio je dušu Bogu i izgovarao vjerovanje apostolsko. Papa Inocent IV. već druge godine poslije smrti proglasio ga je svetcem.

*

Ma koliko ti bio nevin, Spasitelj je tvoj bio još neviniji, i opet šta mu nije bilo podnieti, što prepatiti! Možeš li svoje stradanje izporediti s njegovim? Ako trpiš po svojoj krivnji, onda reci s prorokom Mihejom: »Gnjev Gospodnji nosit ću, jer mu sagrieših«. Ako li stradaš nedužan, onda neka te muka Spasiteljeva tješi i kriepi.

SVETA KATARINA SIENSKA

Katarina se rodila godine 1348. u Sieni u Italiji. Već u djetinjstvu pokazivala je neobično veliku strpljivost u nezgodama. Istom je bila u 12. godini svoje dobi, kad su roditelji već pomišljali, kako će joj naći čestita vjerenika. No Katarina se već potajno zavjetovala Bogu, da će ostati djevica. Nije htjela na se stavljati gizdavo odielo i naposljedku odreže sebi kosu. Ukućani je stanu vrieđati, gdjegod samo mogu. Uzmu joj malenu sobicu, koju je prije imala, da se ne bude mogla više moliti Bogu nasamo i predadu joj sve najprostije kuhinjske poslove, ne bi li je ovako odvratili od odluke. Katarina je strpljivo i tiho podnosila sve uvrede, a svojima je rekla: »Uvjerena sam, da je Bog odobrio moj zavjet djevičanstva. Ako ste voljni zadržati me u kući, drage ću vam volje služiti kao služkinja. Ako li me iztjerate iz kuće, Gospodin ne će dopustiti, da propadnem.« Ovolika strpljivost svladala je sve zapreke: otac je zapovjedio, da joj više ne dodijavaju nego puste, da živi pobožnim životom, jer će to svoj kući donieti više blagoslova, nego da se uda i svjetovno živi.

Bila u Sieni neka siromašna žena na svem tielu gubava. Doznavši za to Katarina donosila joj svaki dan potrebne stvari, dvorila je i njegovala. No što je veća bila ljubav svetice, to je žena pokazivala veću nezahvalnost i zlobu. Ipak je Katarina njegovala bolestnicu pomnjivo i ljubazno sve do njene smrti!

Sveta Katarina stupi u treći red svetoga Dominika. Neka trećoredica po imenu Palmerina bila je puna zlobe i tolikom je mržnjom kipjela na svetu Katarinu, da se je sva uzbunila, kad bi je samo vidjela ili čula njeno ime. Uzalud se Katarina trudila, da predobije ženu ljubaznim postupkom. Kad se Palmerina razboljela, i Katarina joj se liepo ponudila, da će je dvoriti, ona bjesneći od ljutine reče, neka djevicu bace napolje iz kuće. Ipak Bog usliši molitvu svoje vjerne službenice Katarine: Palmerina se pokajala i umrla tek onda, kad je primila svete sakramente.

Neka trećoredica imenom Andrea dobila je raka na prsima i zbog težkog zadaha gotovo nitko nije htio dvoriti bolestnicu. Kad je to doznala sveta Katarina, ponudila joj se za dvorkinju i dugo vremena joj ranu čistila i zavijala tako, da se i sama bolestnica čudila tolikoj strpljivosti.

Što je duša savršenija i što je ljepše kršćansko djelo, nesnosnije je đavlu i zato većma gleda, da ga razori. To vidimo u životu svakoga svetca, a posve je očevidno u životu svete Katarine. Andrea je počela nakon nekog vremena bez svakoga razloga svoju dobročiniteljku mrziti i sumnjati na nju, pa napokon stane na nju lagati najgadnije stvari. Ipak ne reče Katarina na bolestnicu ni jedne žalne rieči.

Taj križ nosila je Katarina dugo vremena strpljivo, dok napokon nije nesretna bolestnica upoznala, kako je nizko postupala s Katarinom. Gorko plačući zamolila je djevicu za oproštenje. Katarina je zagrli i utješi, a žena javno prizna svoj grieh i reče, da Katarina nije samo nedužna nego upravo sveta.

Ovim smo napisali samo nešto iz života svete Katarine. Kad bismo htjeli opisati njezino nastojanje oko mira u Crkvi i državi, imali bismo napisati cielu knjigu. Katarina je napisala šest razprava o Promislu Božjem i 350 pisama, vjekovitih svjedoka njezina duboka čuvstva i visoka uma. Sveta Katarina preminula je godine 1380., a tielo joj je sahranjeno u dominikanskoj crkvi u Rimu.

*

Ne misli, dragi kršćanine, da samo svetci moraju biti strpljivi. Strpljiv valja da bude svaki kršćanin i upravo strpljivost je znak, je li pobožnost u koga prava i dolazi li od Duha Svetoga. Zato u svakoj nevolji pomisli odmah na Razpetoga i reci u srdcu: Gospodine, tebi za ljubav strpljivo ću ovo podnieti!

*

Sveta Katarino, izmoli nam krepost prave kršćanske strpljivosti!

SADRŽAJ

J E R O N I M S K O   S V I E T L O

J E R O N I M S K O   S V I J E T L O

Izlazi svakog mjeseca. Pretplata za ove sveske 30.— Din na godinu. Pojedini svezak ovog niza stoji kod jeronimskog povjerenika 3 Din, a u knjižarama 5 Din.

Broj 4a U Zagrebu 20. travnja 1941.

Izlazi svakog drugog mjeseca. Predplata za ove svezke 180 Kn. Pojedini svezak kod jeronimskog povjerenika 15 Kn, u knjižarama 20 Kn.

Broj 4a U Zagrebu 1. lipnja 1943.

»JERONIMSKO SVIJETLO« izdaje Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima u Zagrebu, Trg Kralja Tomislava 21. — Glavni i odgovorni urednik: Dr. Josip Andrić, Zagreb, Trenkova ulica 1. — Tisak Tipografije d. d. u Zagrebu, Barthouov trg 2. Za tiskaru odgovara: Ivan Ivanković, Zagreb, Selska cesta 47.

Za uredničtvo odgovara: prof. Kuzma Moskatelo, Zagreb, Nova Ves 53a.